

Upravništvo: Ljubljana, Pucničjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Pucnič-
jeva ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42

Računi pri post. ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 17.749

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO za ogla-
se iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno L. 12.—
za inozemstvo pa L. 22.80

Uredništvo:
Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24

Rokopisi se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Topniški boji pri Tobruku in Solumu

Osem sovražnih letal sestreljenih — Vsi sovražni napadi
pri Gendarju odbiti

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil
je objavil 7. novembra naslednje vojno
poročilo št. 523:

Snoč so sovražna letala priletela nad
nekatera področja Sicilije in Kampanje.
Odvrgla so na nekatere kraje bombe, ki
niso povzročile človeških žrtev. Nastala
škoda je neznatna. Število žrtev napada
na Augusta, ki smo ga navedli v včeraj-
njem poročilu, se je zvišalo na 10, število
sovražnih letal, ki so bila sestreljena po
učinkovitem protiletalskem ognju lokal-
nega topništva, pa na 3.

V severni Afriki posebno močno delo-

vanje našega topništva na bojiščih pri
Tobruku in Solumu.

Angleška letala so metala bombe na
ozemlje pri Bengaziju in Tripolisu. Eno
izmed letal so sestrelili naši lovci, eno pa
protiletalsko topništvo.

Vzhodni Afriki so naše čete poskuse
sovražnika, da bi se približal našim vr-
stam, zavrnili na vseh bojiščih pri Gon-
darju.

Iz nadaljnjih poročil o akciji naše tor-
pedovke, o kateri je bilo govora v prejš-
njem poročilu, je razvidno, da so bila se-
streljena tri sovražna letala in ne samo
dve.

Dr. Göbbels o ciljih sedanje vojne

Nemčiji, Italiji in zavezniškim silam se nudi edinstvena
prilika za obstoj z vodilnimi vlogami v novem evropskem
redu

Berlin, 7. nov. s. V prihodnji številki
tednika »Das Reich« bo objavljen važen
članek propagandnega ministra dr. Göb-
belsa, ki opozarja, da ni za nikogar no-
bene možnosti več za umik, da se ničesar
ne more več opustiti in ničesar odložiti,
kajti vsak pohod te vojne predstavlja zgo-
dovinsko vojno zase, ki bi jo morali iz-
vojevati v bodočnosti, bržkone v mnogo
boj neugodnih okoliščinah, če je ne izvo-
jujemo danes. Res je, da nas usoda hudo
in neizprosno preskuša, pravi dr. Göbbels,
vendar nam je naklonjena. Evropa se mora
odločiti, ali naj živi ali shira v kaos.
Nemčiji, Italiji in zavezniškim silam se
nudi edinstvena prilika za obstoj z vodil-
nimi vlogami v novem evropskem redu.
Na vseh celinah smo pred zgodovinskimi
možnostmi, kakršnih še ni bilo. Gre torej
za več kakor za običajno urejanje teri-
torialnih nasprotij, gre za vse. Temu
primerna je tudi razsežnost te vojne, ki
je skupnost vojnih dejanj, ki bi jih mor-
ali opraviti v nekaj letih, če se jih ne
bi sedaj lotili. Vajneje kakor vprašanje,
kdaj se bo ta vojna končala, je vprašanje,
kako se bo končala. Z zmago v tej vojni
bo vse dobljeno, svoboda surovini in pre-
hrane, življenjski prostor, oporišče za no-
vo socialno ureditev naše države in
možnost za nacionalno življenje zavezni-
ških sil. Če jo izgubimo, tedaj bo vse iz-
gubljeno. Se več: izgubljeno bi bilo v ce-
loti naše narodno življenje. Cim manj
upa v uspeh dobiva vojaški položaj so-
vražnikov, tem bolj krvava postaja njih
fantazija za masčevanje. Za človečanskimi

in hinavskimi frazami sovražnika preži
njegova odočna volja uničevanja. Sila
osi se resnično bori za svoj obstoj in ome-
jitve, ki jih moramo vzdržati v vojnem
času, niso nič v primeri s peklom, ki bi
nas čakal, če izgubimo vojno. Kakor bi
dobljena vojna bila v prid nas vseh, tako
bi nas izgubljena vojna vse upropastila.
Nacionalni smrti sil osi so visoki, voditi
moramo in biti vzor drugim narodom, da
preneha splošen evropski nered. Ali mo-
remo zameriti usodi, da nas podvrže se
enkrat zadnji težki preizkušnji pred po-
slednjim velikim triumfom? Ali je kdo
mislil, da je mogoče hitro in lahko spravi-
ti v red ves kontinent? Zgodovina ni-
česar ne podari, nudi pa vse. Kdor ne
stoji trdno, izgubi vse. Sedaj, ko nam je
bila vojna vsiljena in ko smo premagali
njene najtežje del, mora prešiniti ves na-
rod do poslednjega moža in poslednje
žene trdna in neomajna odločitev, vztra-
jati do konca, da se taka vojna nikoli več
ne ponovi. Dolžniki smo sami sebi in naši
bodočnosti. V tem duhu pojdemo na delo
in se borimo in delajmo, dokler ne bo
zmaga naša. Storimo vse, kar služi zmagi
in kar nas zmaga približa in opustimo vse,
kar zmaga škodi in jo od nas oddaljuje.
Ne vprašajmo, kdaj bo prišla zmaga, tem-
več ukrenimo vse, da pride. Pod takim
geslom bo prišla ura, ko se bo usoda pri-
klonila pred nami in pred tistimi, ki se
borijo z nami in našimi zavezniki. Okra-
sila bo z venci zmage naša čela in na trdih
in trpkih potezih obraza našega naroda
bo zasijala luč blaženosti trenutka, ki ga
stoletje pričakuje.

Ducejeva knjiga o Brunu Mussoliniju

Rim, 7. nov. d. Kakor poroča današnji
»Popolo d'Italia«, bo te dni izšla nova Du-
cejeva knjiga, posvečena spominu njegovega
sina Bruna Mussolinija, ki se je pred nekaj
meseci, kakor je še vsem v spominu, tra-
gično ponesrečil. Knjiga nosi naslov »Moji
razgovori z Brunom«. Knjiga bo izšla v
v omejeni nakladi 50.000 izvodov. Seveda
bo dana tudi v prosto prodajo. Tisti, ki si
že želijo sedaj zagotoviti, se morajo obrni-
ti na upravo lista »Popolo d'Italia« v Mi-
lanu in priložiti naročilu dar za sirote v
vojni padli italijanskih letalcev.

Iz bolgarskega sobranja

Sofija, 7. nov. s. Na seji parlamentarne
večine, ki je razpravljala o vladni politiki
se je glasilo k besedi pet poslancev, ki so
vsi brez izjeme zahtevali takojšnjo izva-
janje nedavno izglasovanega zakona proti
komunistom, židom in framasonom. Zahte-
vali so, da zakon ne sme ostati mrtva čr-
ka. Prihodnji tork bo v sobranju splošna
razprava o notranji in zunanji politiki vla-
de v zvezi z zadnjim prestolnim govorom.

Vojni minister Daskalov pri kralju Borisu

Sofija, 7. nov. s. Kralj je danes sprejel
v avdijenci vojnega ministra Daskalova.

Turčija za sodelovanje v novem evropskem redu

Rim, 7. nov. u. Iz Ankare poročajo, da je
v vsej državi zbudil veliko pozornost članek
poslanca Junusa Nadija, objavljen v listu
»Džumhuriyet«. Pisec poudarja med drugim,
da je Kemal Atatürk popolnoma preosno-
val državo, ki je iz orientalske postala ev-
ropska država. Turčija bo nadaljevala ev-
ropsko tradicijo Atatürkove politike, ker se
čuti vezano na usodo Evrope in hoče tudi
sama imeti svojo funkcijo v novem evrop-
skem redu.

Turški tisk o prestolnem govoru kralja Borisa

Ankara, 7. nov. s. Vsi turški listi bele-
žijo s posebnim zadovoljstvom izjave bol-
garskega kralja Borisa v sobranju o bol-
garsko-turških odnosih. Listi omenjajo,
da so te izjave napravile v turški javnosti
najboljši vtis. Interesi Bolgarije in Tur-
čije zahtevajo, da nič ne zmoti lojalnih
odnosov, ki že leta obstajajo med obema
državama. Obe državi sta trdno prepriča-
ni o tej nujnosti in ju inozemske sile, ki
bi hotele motiti to iskreno in koristno pri-
ateljstvo, ne morejo spraviti na druga
pota.

Letalski boji na zapadu

Berlin, 7. nov. s. V teku angleških na-
padov na področje Rokavskega preliva so
bili po dosedanjih vesteh sestreljeni le-
talskih dvobojih štirje sovražni lovci.

Vojna na morju

New York, 7. nov. d. Kakor se je zve-
delo preko New Yorka, je bila po infor-
macijah ameriških mornariških krogov po-
topljena na južnem Atlantiku britanska
motorna ladja »Singaleze Prince«. Posad-
ka 50 mož je bržkone izgubljena.

New York, 7. nov. s. Član posadke ame-
riškega rušilca »Kearny«, ki je bil torpe-
diran v vodah ob Islandiji, je po svojem
prihodu v New Yorku izpovedal, da je ru-
šilec spremljal konvoj, namenjen v An-
glijlo.

Washington, 7. nov. s. Verjetno se zdi,
da v vladnih krogih proučujejo možnost
opustitve konvojskega sistema v prevozih
preko Atlantika, češ, da so ladje preveč
izpostavljene napadom nemških podmor-
nic. Nekateri strokovnjaki so namreč mne-
nja, da bi bilo bolje, ako bi se namesto
konvojev uporabljale samo poedine ladje.

New York, 7. nov. d. Ameriška agencija
Associated Press objavlja iz washington-
skih mornariških krogov vest, da razmo-
trivajo na merodajnem mestu vprašanje,
ali naj bi se za ameriške transporte preko
Atlantika opustil sistem konvojev. Name-
stu v konvojih naj bi v bodoče oborožene
ameriške trgovske ladje posamič plule pre-
ko Atlantskega oceana. Ta izprememba se
zdi ameriškim mornariškim krogom po-
trebna zaradi nezmajanih velikih izgub,
ki jih nemške podmornice zadajajo trans-
portu na Atlantiku. Po mnenju ameri-
ških mornariških krogov bi posamič plo-
veče ladje nemškim podmornicam ne nu-
diše tolikšnega cilja kakor cel konvoj.

New York, 7. nov. d. Kakor poročajo iz
Ottawe, je kanadski municijski minister
Howe objavil razširjenje kanadskega la-
jedelniskega programa. K 230 vojnim la-
dam, ki so sedaj v gradnji po kanadskih
ladjedelnih, naj bi se zgradilo še nadalj-
njih 55 korvet, 25 ladij za odstranjevanje
min, 16 obalnih patrolnih ladij in 50 tovor-
nih parnikov.

Angleški obrambni ukrepi v Singapuru

Sanghaj, 7. nov. d. Po informacijah, ki so
davi dosepele iz Singapura, je tjakaj dospel
vrhovni poveljnik britanskih vojskih sil na
Srednjem vzhodu general sir Thomas Blamey.
Za svojega večurnega postanka v Singa-
puru je imel britanski general razgovore
z vrhovnim poveljnikom britanskih sil na
Daljnem vzhodu Robertom Brooke-Pophamom
ter admiralom Geoffrey Laytonom.

NEZADRŽNO PRODIRANJE NA KRIMU

Močni letalski napadi na utrdbe v Sevastopolu — Prodiranje nemških
in italijanskih čet v Doneški kotlini — Hudo bombardiranje Petrograda

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 7. nov.
Vrhovno poveljništvo nemške vojske je ob-
javilo danes naslednje poročilo:

Na Krimu so nemške in rumunske čete
uspešno nadaljevale kljub nepretrdnemu
gorskemu ozemlju zasledovanje zaselitne
sovražnika. Strmoglavna bojna letala so
razbijala sovražne postojanke na utrdbe-
nem področju Sevastopolja ter so prisilile
več baterij k molku.

V Doneški kotlini prodirajo nemški in
italijanski oddelki nadalje v borbi.

V srednjem odseku vzhodne fronte so
prodirle pehotne divizije močno utrjene
postojanke sovražnika ter so zaplenile
mnogostevilne ujetnike in topove.

Pred Peterhofom so potopile baterije na
kopnem sovražno tovarno ladjo. Petrograd

je bil bombardiran podnevi z bombami tež-
kega in najtežjega kalibra.

V boju proti Angliji so bombardirala
nemška letala v pretekli noči pristanišča
ob vzhodni in južozapadni obali. Zadetki
v polno so povzročili večje požare v pre-
skrbovalnih obratih. Na področju Rokav-
skega preliva in pred nizozemsko obalo je
hlo sestreljenih 10 angleških letal, ob nor-
veški obali pa eno.

V severni Afriki so napadla nemška boj-
na letala z dobrim učinkom angleška ta-
borišča in utrdbe v Tobruku.

Sovražnik je podvel v noči na 7. no-
vembra z manjšim številom bombnikov
brezuspšne napade na nekatere kraje v
severni Nemčiji.

Nemške in zavezniške čete v ofenzivi na vsej vzhodni fronti

Odlični uspehi italijanskega ekspedicijskega zbora
ob Doncu

Budimpešta, 7. nov. s. Zavezniške čete ne
dovoljujejo sovražniku niti trenutka od-
daha. Izpostavljen je nepretrdnemu in silo-
vitnemu pritisku nemških in zavezniških čet.
Niti en odsek vzhodnega bojišča ni izvet
od te mogočne ofenzivne akcije protibolj-
ševskih čet. V madžarskih vojaških kro-
gih, ki z največjim zanimanjem zasledujejo
razvoj operacij, poudarjajo, da boljševiki
nikakor ne morejo izvesti načrta njihovega
vrhovnega poveljstva, da bi premikalno
vojno spremenili v pozicijsko. Povsod so
podvrženi nemški pobudi. Vesti, ki prihajajo
v Budimpešto, potrjujejo, da se opera-
cije na vsem ogromnem vzhodnem bojišču
nadaljujejo s popolno točnostjo in z nagli-
vostjo, ki ni nič manjša od one prejšnje dni.
V odseku pri Petrogradu so vsi sovražni
protinapadi, s katerimi si skušajo rešiti
čete odpreti pot preko obroča, ki jih stiska,
sproti zatrti z velikimi izgubami za sovjets-
ke čete.

Bukarešta, 7. nov. s. Po tukajšnjih infor-
macijah se borbja za Moskvo nadaljuje. Vsi
napori sovražnih čet, da bi zamašili vrze,
ki nastajajo sprito silovitega napredovanja
nemških čet so sproti strli. Nemška ofen-
ziva jugovzhodno od Moskve se nadaljuje
z velikimi izgubami za sovražnika. Madžarska
brozjavna agencija poroča, da je so-
vražnik v odseku, ki ga drže madžarske
čete, ponovno skušal prekorčiti reko Do-
nec, zaradi madžarskega zapornega topni-
škega ognja pa se je ta poskus ponesrečil.
Madžarske čete vzdolž Donca neprestano
razširjajo svoje borbene področje. Neki
madžarski oddelki, ki je nalletel na sovra-
žno konjenico, jo je popolnoma uničil. Pri
tem je bilo zajetih več sovjetskih vojakov
in velike količine vojnega gradiva.

Madžarski in tukajšnji listi znova po-
udarjajo pomen uspehov italijanskega ek-
spedicijskega zbora na bojišču ob Doncu,

Sovjetska katastrofa na Krimu

Nemški tisk o umiku sovjetske vojske proti Sevastopolu
in Kerču

Berlin, 7. nov. s. Listi še vedno pišejo o
operacijah, ki so v teku na Krimu, ter pri-
tem opozarjajo zlasti na katastrofalni ob-
seg boljševiškega umika. »Börsenzeitung«
smatra, da so boljševiške čete že v po-
polnem razsulu, da se umikajo proti Se-
vastopolu in Kerču ter da le še tu in tam
poskušajo kak krajevno omejen odpor.
Isti list opozarja tudi na delovanje nem-
škega letalstva proti sovjetskim lukam
ob Črnem morju in proti sovjetskemu
brodovju ter pripominja, da so Nemci po-
topili doslej 137.000 ton sovražnega bro-
dovja, a resno poškodovali številne ladje,
določene za prevoz umikajočih se čet.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« piše:
Danes na dan 23. obletnice uvedbe boljšev-
iške diktature prevečajo voditelje Krem-
lja, ki se prevažajo med Moskvo in Ku-
biševim, prav gotovo drugačna čustva,
kakor na primer še ob lanskim obletnici,
ko je bila na Rdečem trgu v Moskvi vo-
jaška revija, ki se ji je pripisoval izredno
važen politični pomen. Prebivalstvo Mo-
skve sliši danes neprestano bobnenje nem-
škega topništva in celo ameriške radijske
postaje so morale snoči na predvečer
boljševiških slavnosti objaviti vest: »Nem-
ške čete napredujejo na vseh bojiščih.«
Ni treba še posebej omeniti, da bo sku-
šala angleška propaganda zbuditi vtis,
kakor da je bil 7. november določen od
nemškega vrhovnega poveljništva za za-

vzetje Moskve. toda v zvezi s tem je prav,
ako ponovno opozorimo, da datume in na-
čine izvedbe neke določene akcije in do-
sege določenega rezultata ne določajo lon-
donski radijski strategji, temveč samo po-
veljništvo nemških oboroženih sil.

»Lokalanzeiger« jemlje nemške opera-
cije na Krimu za povod, da prikaže vred-
nost in izvežbanost nemških čet, ki jih ne
more zaustaviti nobena ovira. »Zwölfuhr-
blatt« pa primerja novi boljševiški poraz
na Krimu s porazi pri Dunkerqueu, na
Kreti in v Revalu.

Berlin, 7. nov. s. Uradno poročajo, da
je bil v borbi na Krimu za zavzetje pri-
stanišča v Feodosiji zajet štáb nekega
sovjetskega polka.

Nemške letalske akcije na Krimu

Berlin, 7. nov. s. Bojna letala so napadla
pri Sevastopolu in pri polotoku Kerču z
velikim uspehom sovjetske postojanke
topništva in poljske utrdbe. Uničeno je
bilo veliko število sovjetskih transportnih
letal. Druge letalske skupine bombardirajo
uspešno bombardirale utrdbe Sevasto-
pola in Kerča. Tri transportne ladje, ki so
se mudile v teh pristaniščih, so bile po-
topljene. Imele so po 6000, 5000 in 3000
ton. Štiri druge ladje ob pomolih so bile
hudo poškodovane.

Finska ne bo sklepala posebnega miru

Operacije finske vojske se bodo nadaljevale do popolnega
uničenja boljševizma

Helsinki, 7. nov. s. Informacijski urad
finske vlade je objavil tole poročilo:

V zadnjih dneh se je razširila vest, da
bi bila Rusija v skladu s pogoji, ki jih je
sporočila Finska 18. avgusta t. l., priprav-
ljena skleniti ločni mir s Finsko. Ta vest
ni le propagandni manevar, temveč je
tudi povsem neosnovana. Podrobnosti o
razgovoru 18. avgusta med pooblaščenecem
Finske v Washingtonu in zastopnikom
zunanje-političnega urada Združenih drž-
av, o katerem se trdi, da je bil v zvezi
s sporočilom o sovjetski ponudbi za mir,

bodo objavljene, čim bo izrečen odgovor
finske vlade na najnovejši diplomatski
korak vlade Združenih držav. Finska
vlada je zvedela za vsebino dozdavnih mi-
rovnih pogojev samo preko radijskih od-
daj sovražne propagande dne 5. novembra
1941.

Berlin, 7. nov. s. Berlinski radio objavlja
izjavo finskega vojaškega atašeeja v Berlinu
polkovnika Horna, ki demantira v inozem-
stvu razširjene govorice, češ da bi bila Fin-
ska pripravljena za separaten mir s Sovjet-

ske zvezo. Polkovnik Horn je med drugim
dejal:

V teku svoje zgodovine je bila Finska
več kot 40krat v vojni proti Rusiji in sedaj
pač upa, da bo v njej sodelovala s svojimi
nemškimi brati po orožju do popolnega po-
končanja boljševizma.

Svojo izjavo je finski vojaški ataše za-
ključil s poudarkom nemško-finskega po-
bratstva v orožju, ki je tembolj trdno,
ker se opira na svoj prvi ognjeni krest iz
leta 1916.

Helsinki, 7. nov. s. Kot odgovor na vesti
iz tujih virov, po katerih naj bi finski radio
napovedal, da se finske vojaške operacije
bližajo svojemu koncu, izjavljajo iz poobla-
ščene finskega mesta:

Operacije so prišle do gotovega zaključ-
ka glede na dejstvo, da je bil osvojen in-
tegralni teritorij Karelije, ki je bil arbitraž-
no odločen od Finske. Nasprotno pa se
aktivno nadaljujejo operacije v vzhodni
Kareliji in se bodo zaključile šele, ko bodo
doseženi zastavljeni cilji. Kar se tiče raz-
mejne in določitve nove meje, je bilo
že ob raznih prilikah poudarjeno s finske
strani, da o tem ne more biti govora pred
mirovno konferenco.

S finskega bojišča

Stockholm, 7. nov. s. Poročevalec lista
»Aftonbladet« na finko-ruskem bojišču
javlja, da je bil umik sovjetskih čet iz
Bjerke, ki so jo pred dvema dnevmoma za-
sedli Finci, pravi beg v snežnem metežu.
To pot rdeči vojaki niso niti utegnili uni-
čiti kraja, kakor je sicer njih naveda. Pu-
stili so na terenu tudi velike količine vojn-
nega gradiva in pred samim krajem dve ne-
dotaknjeni ladji, ki sta bili pripravljene za
prevoz sovjetskih čet ob umiku.

Kakor poročajo nadalje posebni poroče-
valci švedskih listov na vzhodnem bojišču,
zahtevajo ruski ujetniki ki so zbrani v
nemških in finskih koncentracijskih tabori-
ščih, kot edino čtivo sv. pismo, v katerega
se nato ure in ure zamišljajo. Zaradi tega
je bilo treba natiskati veliko število izvo-
dov sv. pisma v ruskem jeziku, da bi ustreg-
li vsem duhovnim in verskim potrebam teh
ujetnikov, ki jim boljševiški režim ni do-
voljeval verskega izživljanja.

Petletnica Salazarjevega režima na Portugalskem

Lizbona, 7. nov. s. Včeraj je poteklo pet
let, odkar je Salazar prevzel vodstvo zu-
nanjnjega ministrstva in sicer v trenutku,
ki je bil najbolj kočljiv, ker je tedaj divja-
la španska državljanska vojna. Portugal-
ski listi posvečajo tej obletnici daljše član-
ke in objavljajo pregled portugalske de-
latnosti na zunanje-političnem področju
pod vodstvom predsednika vlade, ki je dal
portugalski zunanji politiki potrebno od-
ločnost, s katero je Salazar reagiral na an-
glosaški pohlep po portugalskem otočju na
Atlantiku. Posledica teh angleških streml-
jenj je bila, da so bili portugalski otoki na
Atlantiku nasloj utrjeni in da je na njih
povsod številna pogodba. Odločno in urav-
noveseno vodstvo portugalske zunanje po-
litike, ki je v rokah Salazarja, pa ugodno
vpliva tudi na notranje-politične razmere,
kar je sprito sedanjega mednarodnega po-
ložaja prav tako pomembno.

Noel izločen iz francoskega diplomatskega zbora

Vichy, 6. nov. d. Z vladnim odlokom je
bil izločen iz diplomatskega zbora svoje-
časni poslanik v Varšavi Jules Leon Noel.

Italijanska rumunska trgovinska pogajanja

Bukarešta, 7. nov. s. V ministruju za
narodno gospodarstvo so se nadaljevala
pogajanja med italijansko in rumunsko de-
legacijo glede sprememb v trgovskem spo-
razumu med obema državama. Pogajanja
potekajo v ugodnem vzdušju razumevanja
z obeh strani. Pravijo, da bo sporazum
podpisan v nekaj dneh, nakar bo stopil v
veljavo.

Rold Amundsen živ? proti boljševizmu

Stockholm, 7. nov. s. Na Norveškem se
je nenadoma razširila vest, da je zname-
niti polarni raziskovalec Rold Amundsen,
ki se je izgnil, ko je hotel nuditi pomoč No-
bilovi ekspediciji na Severni polkrog. Ta vest
se je razširila v zvezi z nekim opisom po-
larnega potnika, ki zatrjuje, da je v Fort
Byru naletel na Rolda Amundsena, ki je
postal nekaj puščavnik med Eskimi. Ni
mogoče reči, ali gre za mistifikacijo ali
ne. Značilno je, da se dozletni Amundsen
ni pustil fotografirati in da je bil zelo kratek
v odgovorih na vprašanja polarnega
potnika.

Ureditev gospodarskih vprašanj v Grčiji

Atene, 7. nov. d. Preteklo sredo je bila
v Atenah pod predsedstvom grškega mi-
nistrskega predsednika velika konferenca,
ki se je je udeležilo več ministrov in dru-
gih merodajnih grških osebnosti. Grški mi-
nistrski predsednik je udeležencem obraz-
ložil ukrepe, ki so bili po osnovanju seda-
nje vlade podvzeti za ureditev gospodars-
kih in oskrbovalnih vprašanj Grčije.

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Japonske zahteve

Washingtonska vlada naj opusti podpiranje Čangkajske in prizna Japonski pravico vodstva na Pacifiku

Tokio, 7. nov. u. Bivši japonski poslanik v Berlinu Kuru su je pravkar na poti v Hongkong, od koder bo z letalom krenil v Zedinjene države, da pomaga japonskemu veleposlaniku v Washingtonu Nomuri pri razgovorih z Američani. Hkratu se je izvedelo, da je imel ameriški veleposlanik v Tokiu Joseph Greew v tork zvečer telefonski razgovor s Cordellom Hullom. Domentil se je z njim, da se bo ameriško civilno letalo transpacijske družbe nekoliko zamudilo v Hongkongu, da bo lahko vzele s seboj poslanika Kurusa.

Tukajšnji pooblaščenki krogi izjavljajo, da je Kurusova naloga »čim prej doseči neko ureditev z Zedinjenimi državami sprid nastalega mednarodnopolitičnega položaja«. Kar se tiče besede »ureditev«, pripominjajo dobro poučeni krogi, da bi bilo bolje reči »nagla odločitev« v tem smislu, da Japonska ne bo klonila, marveč raje skušala doseči neposredno razčiščenje pri pogajanjih z Ameriko, tako da bi se še nadaljevala ali pa opustila. Kurusu, ki ima Američanko za ženo, je, kakor je znano, kot zastopnik Japonske podpisal trojni pakt o priliki svoje diplomatske misije v Berlinu.

Medtem je objavil »Japan Times and Advertiser«, ki čestokrat zastopa interese zunanjega ministrstva, japonske zahteve v odnosu do Zedinjenih držav v sedmih točkah, kakor jih je postavil bivši ministri predsednik Konoje za osnovo pogajanj za sporazum med obema silama. Te točke so:

1. Zedinjene države morajo opustiti vojaško in gospodarsko pomoč Kitajski, 2. priznati morajo japonski vpliv na Kitajsko, 3. vplivati morajo na Kitajsko, da se pomiri z Japonsko, 4. priznati morajo skupno sfero blagostanja na Daljnem vzhodu, pod japonskim vodstvom, tako da prepustijo Mandžuriji, Kitajski, Indokini, Tajui, Nizozemski Indiji in ostalim svobodnim državam, da same, brez tujega vmešavanja, urede svoje politične in gospodarske odnose z Japonsko, 5. priznati morajo Mandžurijo, 6. ukinejo naj zaporo japonskih kreditov na svojem ozemlju in 7. naj obnovijo trgovinsko pogodbo z Japonci.

Glasiilo zunanjega ministrstva je dalje objavilo, da ameriška vlada »ni nepreklicno obvezna podpirati režim v Čungkingu in jačiti položaj Velike Britanije na Daljnem vzhodu, ko vendar prav ta želi, da bi prišlo do pomirjenja med Zedinjenimi državami in Japonsko, ker rabi Zedinjene države za evropsko vojno. Prva posledica vojne na Tihem oceanu bi namreč bila, da bi se tam izbrstale vojne potrebe, ki jih sedaj Angleži in Rusi hujno rabijo. Poleg tega pa bi bile ogrožene poti na Indijski oceanu in velik del angleškega brodarstva bi se moral z Atlantika in Sredozemskega morja usmeriti tja. Toda Anglija in Amerika bi se prevarali, če bi računali, da bodo Japonci čakali na njun triumf ali končni poraz ter šele potem realizirali svoj življenjski, obrambni program in načrt za skupno blagostanje narodov v vzhodni Aziji.

Tokio, 7. nov. (Domet). Japonski poslanik Kurusu, ki potuje v Zedinjene države, je davi dospel s parnikom iz Amoyja v Hongkong. Tu se je nemudoma vkrcal na ameriško prekomorsko letalo, s katerim je ob 9. jutraj lokalnega časa odletel preko Pacifika v smeri proti Ameriki.

Na tiskovni konferenci je informacijskemu uradu dodeljeni službeni japonski zastopnik Koh Ishi izjavil:

V zvezi z odhodom poslanika Kurusa v Ameriko hočem izjaviti edino to, da go-

reče želimo priti kakor le mogoče hitro do kakšnega zaključka. Na vprašanja, ali je hotel reči do dobrega ali slabega zaključka in ali je Japonska določila kak rok, do kdaj naj bi se do tega zaključka prišlo, se je Ishi omejil zgolj na izjavo, da ne verjame, da bi bil postavljen kak rok. Pripomnil je le: Potovanje Kurusa ne bo izpremenilo roka otvoritve parlamenta, ki je določen na 15. novembra.

New York, 7. nov. d. Vest o potovanju posebnega japonskega odposlanika Kuruse v Washington je v ameriških krogih zbučila največjo pozornost in vsakovrstne komentarje. Agencija Associated Press izražala domnevo, da nosi Kurusu s seboj posebno poslanico predsednika Japonske vlade generala Toja predsedniku Rooseveltu. Poslanica naj bi vsebovala novi japonski predlog za mirno ureditev vseh japonsko-ameriških problemov na Pacifiku. Tudi ameriški listi posvečajo nenaadnemu potovanju japonskega odposlanika v Washington posebno pozornost. List »New York Sun« piše v tej zvezi, da bi si Kurusu, če bi prišel v Washington samo tistih 7 točk, ki so bile objavljene v oficioznem japonskem listu »Japan Times and Advertiser«, potovanje lahko prihranil, vseeno pa izražala domnevo, da so bila Kurusu priznana gotovo pooblastila za pogajanja v okviru navedenih sedmih točk. List smatra, da je treba objaviti sedmih japonskih točk v oficioznem japonskem glasilu sprejeti kot oporo, ki bo ameriškemu zunanjemu ministru le še bolj okrepila sedanje trdno stališče napram Japoncem.

Intervencionalistični list »New York Post« izraža objavo sedmih japonskih točk na ta način, da postavlja proti njim sedmero ameriških zahtev, med drugimi to, da naj bi Japonska prekinila odnose z državama osi, umaknila svoje čete iz Kitajske, Francoske Indokine in Siamu ter končno celo preklicala svoj program za udrutitev svojega dominantnega položaja na Daljnem vzhodu.

V Tokiju čakajo na odgovor iz Moskve

Berlin, 7. nov. d. Kakor doznava nemški poročevalski urad iz Tokija, se je iz še nepojasnjenega vzroka v bližini zapadne obale otoka Hokkaido na višini rtiča Kamoi potopila japonska ladja »Takuyen Maru« (3550 ton) 24 izmed 46 moč posadke se je rešilo. Utonil je tudi ladijski kapitan. Usoda šestih drugih ljudi, ki so bili na krovu, ni znana.

Na današnji tiskovni konferenci v Tokiju so bila japonskemu vladnemu zastopniku Koh Ishiu zastavljena tudi razna vprašanja glede izgube japonskega parnika »Kebi Maru«, ki je pred dvema dnevmi zadel na sovjetsko blodečo mino. Ishi je v zvezi s tem izjavil: »Skoraj bomo dosegli mejo, ko ne bomo mogli več verovati v dobro voljo Sovjetske zveze.« Na nadaljnja vprašanja, ali naj se ta izjava nanaša splošno na japonsko-sovjetske odnose ali pa samo na vprašanje blodečih min, je Ishi naglasil, da je govoril samo o problemu min. Dejal je: »Po prvem japonskem protestu je bilo videti, kakor da si bodo Rusi prizadevali odstraniti nevarnost, toda sedaj pričujemo dvomiti nad odkritostjo teh prizadevanj. Nato je Ishi poudaril energičnost japonskega protesta ter je izjavil, da je sovjetski poslanik v Tokiju brzojavil v Moskvo za potrebna navodila. V Tokiju pričakujejo zdaj sovjetskega odgovora.

so hoteli dopovedati. Tudi v Londonu si manjše roke in je to povsem naravno, kajti Litvinov je predstavnik zavezništva plutokratov in boljševikov proti Nemčiji. List pripominja, da bi noben drug dokaz ne mogel bolje odkriti svetu nemogočega zavezništva proti veselemu osi, kajti temelj tega zavezništva je mednarodno zdovstvo. Zato je očitno tudi Stalin smatral za primerno, da imenuje za veleposlanika v Washingtonu svojega bivšega tovariša v bančni ropih. Morda pričakuje ruski diktator, da bo s pomočjo Litvinova prejel obljubljeno pomoč iz Amerike, ki je bila doslej le na papirju anglosaških listov.

Demonstracije pred Belo hišo

Washington, 7. nov. s. Včeraj so bile velike protivnoje demonstracije pred Belo hišo. Demonstrantje, med katerimi je bilo mnogo žen, pripadajočih krststvu ameriških mater, so nosili velike transparente z napisom proti Rooseveltu in Veliki Britaniji. Demonstracija je trajala več ur in je policija s težavo razpršila demonstrante.

Aretacije Angležev v nezasedeni Franciji

Vichy, 7. nov. u. Ker so angleške oblasti v Siriji aretirale 7 francoskih državljano, med njimi tudi 4 funkcijonarje zunanega ministrstva, je vlada v Vichyju v znak represalije odredila aretacijo 14 angleških državljano, ki so bili pod njenim nadzorstvom v jugovzhodni Franciji. Med njimi je tudi John Amery, sin angleškega ministra za kolonije in Edenov bratranec, čegar bivanje na francoski obali je bilo večkrat zelo tajinstveno, saj je treba pomisliti, da je John Amery pred nekaj meseci še volil angleško propagando na Balkanu.

Nemško-hrvatska trgovinska pogodba

Zagreb, 7. nov. s. Danes je končal svoje delo nemško-hrvatski gospodarski odbor. Uspeh današnje druge seje je bila izdelava prve trgovinske pogodbe med Nemčijo in Hrvatsko, ki sta jo podpisala nemški poslanik v Zagrebu in predsednik nemške gospodarske delegacije na eni strani ter hrvatski trgovinski minister in predsednik hrvatske gospodarske delegacije na drugi strani. Pogodba pomeni prvo osnovo za nadaljnje razvijanje gospodarskih odnosov med obema državama. Poleg splošnih določb vsebuje tudi tarifno konvencijo ter dogovor o veterinarskem nadzorstvu. Določene so v njej tudi podrobnosti za izmenjavo blaga v novem gospodarskem letu. O zaključni seji je bil sestavljen poseben zapisnik. Posebni dogovori se nanašajo tudi na blagovni promet med Hrvatsko in dežalami, ki jih je Nemčija zasedla, tako med drugim zlasti tudi promet med Hrvatsko in Srbijo. Razen tega so bila urejena tudi vprašanja potniškega prometa.

Gospodarstvo

Prodaja blaga na oblačilne izkaznice

Včeraj dopoldne je bil v Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani sestanek trgovcev s konfekcijo, manufakturnim blagom in obutvijo, na katerem je šef trgovinskega oddelka Visokega komisariata dr. Apolonio podal trgovcem navodila, kako bodo prodajali racionirano tekstilno blago, oblačilne predmete in obutev na oblačilne izkaznice. Dal je trgovcem tudi pojasnila na posamezna vprašanja. Navodila za prodajo, ki jih je izdal Visoki komisariat, je prečital zbornični tajnik dr. Ples. Iz podanih pojasnil posnemamo naslednje:

Prodaja na osebne oblačilne izkaznice odnosno na posebne nakaznice se bo pričela 10. novembra. Osebnne izkaznice bodo izdane na petih različnih formulirjih: 1) rjave izkaznice za moške od 15 let navzgor, 2) modre za ženske od 15 let navzgor, 3) sive za dečke od 5 do dovršenega 14 leta, 4) rumene za deklice od 5 do dovršenega 14 leta in 5) zelene za otroke od 1 do dovršenega 4. leta. Kakor je znano, imajo te izkaznice tri vrste odrezkov. Sicer odrezke z arabskimi številkami, z rimskimi številkami in s črkami.

Odrezki z arabskimi številkami se bodo uporabljali za nakup konfekcije in telesnega perila, gotovih oblačilnih izdelkov in tekstilnega blaga, vseh vrste tkanin za oblačila in preje za pletenje ter za nakup obutev. Izkaznice za otroke vsebujejo 120 kuponov z arabskimi številkami, izkaznice za dečke in deklice 96 in za otroke 82.

Kuponi z rimskimi številkami veljajo za nakup gospodinjskega perila in tkanin za tako perilo, za nakup preprog, kovčkov in torbic iz usnja. Vsaka izkaznica ima 30 takih kuponov. Kuponi s črkami, ki jih je 30, pa se bodo uporabljali za nakup sukanca in šivalnih potrebščin.

Osebnne oblačilne izkaznice se glasijo na ime in jih izdajajo upravičencem občine. Posebne določbe veljajo za člane skupnih gospodinjstev. Prodajalec racioniranega blaga mora sam odrezati od izkaznice toliko kuponov, kolikor točk velja za določni predmet.

Izkaznica velja za eno leto, in sicer za čas od 1. novembra t. l. do 31. oktobra prihodnjega leta. V prvem četrtletju, to je v času od 1. novembra do 1. februarja, bo smel potrošnik uporabiti največ eno tretjino kuponov z arabskimi številkami. Kuponi, ki se v enem četrtletju ne uporabijo, obdržijo veljavnost za naslednja četrtletja. Če je potrebno za nakup določenega predmeta več kakor 40 kuponov

Gospodarske vesti

Ureditev poslovanja bank v novih pokrajinah. Preteklo soboto se je v Rimu sestal pod predsedstvom Duceja odbor ministrov za štednjo in kredit. Odbor je najprej proučil podatke o bankah, ki delajo na ozemlju, ki je bilo od bivše Jugoslavije priključeno Italiji. Vrh tega je proučil vprašanje organizacije kredita na področju bank, ki spadajo pod njegovo neposredno kontrolo, ter ugotovil smernice, po katerih bo treba reorganizirati bančništvo. Odobrena so bila nekatera nadaljnja zvišanja glavnice denarnih zavolov in številnih industrijskih družb, ki so važne za državno obrambo. Zavodu za industrijsko obnovo je zaradi lažjega financiranja vojnih izdatkov odobril zvišanje glavnice od 100 na 300 milijonov.

Cene novega olivnega olja. Kmetijsko ministrstvo je določilo nove cene za letošnje olivno olje, in sicer za proizvajalca, veletrgovino in potrošnika. Cene v detaljni trgovini so različne po pokrajinah ter znašajo za najfiniješe olje 15 do 15,75 lire, za fino olje 14,10 do 15, za navadno olje pa 13,60 do 14,30 za liter.

Ustanovitev delniške družbe »Oskrba energije Južna Štajerska d. d.«. Kakor je znano, je bilo po odločbi šefa civilne uprave za Spodnjo štajersko v juniju zaseženo vse premočilo in nepremično premoženje Elektrarne Fale, Trboveljske premogokopne družbe, premogovnika Velenje in Kranjskih delniških elektrarn na Spodnjem štajerskem v korist državnega okrožja (Reichsgau) Štajerske, ki je to imovino preneslo na novo ustanovljeno javnopravno korporacijo »Energieversorgung Süsteiermark« s sedežem v Mariboru. Sedaj poročajo iz Maribora, da se z odredbo šefa civilne uprave za Spodnjo štajersko ta javnopravna korporacija spremeni v delniško družbo »Energieversorgung Süsteiermark A. G.« s sedežem v Mariboru. Osnovna glavnica družbe znaša 5 milijonov mark in je razdeljena na 1000 imenskih delnic po 5000 mark. Vse delnice so v rokah državnega okrožja Štajerske. Statute nove družbe bo določil šef civilne uprave.

Omejitev potniškega prometa v Nemčiji. Nemške državne železnice so uvedle omejitve potniškega prometa. Te omejitve pojasnjujejo nemški listi s tem, da imajo nemške državne železnice izvršiti velike naloge v zvezi s prevoznimi nalogami v vojni. Nemške državne železnice so morale obnoviti celotno železniško omrežje na Poljskem, kakor tudi na bivšem zapadnem bojišču, kar je zahtevalo velike napore. Sedaj pa ima še večje naloge na vzhodu. Vrh tega so iz sezonskih razlogov v sedanjem času železnice najbolj obremenjene, zlasti v zvezi s prevozom kmetijskih pridelkov, kakor krompirja, sladkorne pese, in v zvezi s prevozom premoga za kurjavo. Zato so potrebne omejitve v potniškem prometu tam, kjer ni potovanja nujno potrebno. V primerih, kjer potreba potovanja ni stoodstotno podana, potovanje ne bo dopustno.

Izgraditev beogradske luke. Ze pred leti so se v Beogradu pričela dela za izgraditev luških naprav, za kar so bili odobreni znatni krediti. Dela pa so počasi napredovala in so se po izbruhu vojne kmalu decela ustavila. Nemška okupacijska oblast pa so glede na važnost Beograda kot rečne luke za promet po Dunavu in Savi izdala ukrepe, da so se pred meseci dela znova pričela. Luške naprave se gradijo na obrežju Save tik pred izhodom v Dunav in segajo do zemunskih mosta. Celokupna dolžina obrežja za pristanje ladij bo znašala 1200 m. Doslej je uspelo dograditi 1000 m obrežja in izročiti prometu. Tudi so že postavljene razne tehnične naprave za nakladanje in razkladanje. Ob obrežju je zgrajen dvojni železniški tir, ki veže luko s železniškim omrež-

pri nakaznici za odrasle, odnosno 32 ali 24 kuponov pri nakaznici za dečke in deklice odnosno otroke, se sme uporabiti več kakor ena tretjina kuponov, ki so veljavni za določeno četrtletje, toda le tedaj, če kupec ni uporabil nobenega kupona za določeno četrtletje. Tudi od kuponov z rimskimi številkami zapade v prvem četrtletju ena tretjina, v drugem četrtletju naslednja tretjina in v tretjem četrtletju zadnja tretjina.

Posebne določbe veljajo za novorojenčke, ki dobe od okrajnih načelnstev posebne izkaznice za nakup potrebnega blaga, poleg osebne izkaznice. Tako si bo novorojenec na to posebno izkaznico lahko nabavil en površnik ali suknjo, eno obleko, dve srajci, dva para spodnjih hlač, šest parov nogavic, šest robcev in en par čevljev, novorojenca žena pa si bo lahko kupila en plašč, 2 obleki, en predpasnik, dve srajci, dve kombinezi ali spodnji krili, dva para spodnjih hlač, šest parov nogavic, šest robcev in en par čevljev. Poleg tega bodo lahko novorojenčenci kupili dvojno posteljno perilo, dva prta, šest prtičev, šest brisač, šest kuhinjskih brisač.

Posebne določbe so tudi za novorojenčke, za katere se dobi še pred porodom posebna izkaznica za otroško posteljno perilo in brisače. Za nakup oblačil za delavce in obrtnike bo smela Zbornica za TI izdajati posebne bone, in sicer na zahtevo delodajalcev.

Naslednje določbe se tičejo predpisov, po katerih bodo trgovci nakupovali racionirano blago. Končno vsebujejo navodila tudi določbe o tem, koliko kuponov bo treba oddati za posamezne oblačilne predmete. Tako bo treba oddati za moško obleko 75 točk (za dečke 40), za poletno obleko 50 točk (25), za zimsko suknjo 80 točk (48), za srajco 10 točk (6), za spodnje hlače 6 točk (3), za žepni robec 1 točko (1), za moški kožuh 110 točk (80). Za ženski kostum bo treba oddati 60 točk (za deklice 33), za volneno obleko 40 točk (21), za poletno obleko 20 (11), za zimski plašč 65 (39), za poletni plašč 25 (15), za srajco 8 (5), za spodnje hlače 3 (2), za žepni robec 1 (1), za pletena spodnja krila in kombineze do 125 gramov 7 točk, do 250 g 12 točk, za otroke 20 točk, za tipizirano obudolocene za blago po metru in za obutev. Za moške in ženske usnjene čevlje velja 80 točk, za čevlje za dečke in deklice 30 točk, za otroke 20 točk, za tipizirano obutev pa 65 odnosno 25 in 15 točk, za copate odrasle 25 točk, za dečke in deklice 15 točk in za otroke 10 točk.

Tretji tir pa je speljan do skladišč, ki so bila te dni dograjena, in sicer zaenkrat samo pritrilčno. Površina skladišč obsega 4500 kv. m. Po beograjskih vesteh bo v bližini ustanovljena tudi reška ladje-delnica.

Zaključek trgovinske pogodbe med Nemčijo in Hrvatsko. V tork so bila zaključena v Zagrebu trgovinska pogajanja med Nemčijo in Hrvatsko, ki so se pričela 18. oktobra. Sklenjena je popolna trgovinska pogodba, ki bo stopila v veljavo namesto dosedanje začasne pogodbe, sklenjene v začetku maja t. l. Pogodba vsebuje poleg splošnih določb dodatek o pogodbenih carinah in sporazum o plačilnem prometu. Kilirski promet bo obsegal poleg plačil iz blagovnega prometa tudi plačila za turistični promet, nadalje transfer kapitala in prihrankov hrvatskih delavcev v Nemčiji. Poseben sporazum se tiče blagovnega prometa in kontingentov za leto 1941-42, ki je sklenjen na podlagi izkušenj

dosedanje blagovne izmenjave. Prav tako je urejen blagovni promet med Hrvatsko in zasedenimi ozemlji, zlasti s Srbijo, in vprašanje prevoza. Ob zaključku pogajanj je trgovinski minister dr. Toth priredil nemški delegaciji pod vodstvom ministrskega ravnatelja Bergemanna svečan banket.

Vzpostavljen promet v Srbiji. Te dni smo poročali o prometnih omejitvah, ki jih je izdala uprava srbskih državnih železnic, zlasti na prekinjeni progi Beograd-Niš. Sedaj poročajo iz Beograda, da so te prometne omejitve ukinjene in je znova uveden redni promet med Beogradom in Nišom.

Povišanje trošarin na Hrvatskem. Sredi oktobra so bile na Hrvatskem povišane nekatere trošarine. Tako je bila trošarina na pivo povišana na 30 kun za hektolitrsko stopnjo ekstrakta (dotlej 10 kun, pred 1. januarjem t. l. 7,50). Trošarina na vino znaša sedaj 4 kune za liter (dotlej 2, lani 1), trošarina na fino vino 10 kun za liter in na šampanec 30 kun za liter. Najbolj pa je bila povišana trošarina na žganje, ki znaša odslej 100 kun za hektolitrsko stopnjo (prej 16, lani 10). Trošarine na ekstrakte, esence in eterska olja z alkoholom je bila prav tako povišana na 100 kun za kilogram. Te dni pa je bila izdana nova zakonska odredba o spremembi in dopolnitvi zakona o državnih trošarinah, s katero so določene naslednje trošarinske stopnje, kava 19 kun za kg, električni tok za razsvetljavo 1,25 kune in za pogon 0,12 odnosno 0,6 kune za kilovatno uro, kvas 12 kun za kg, očetna kislina 12 kun za kg, 100 odstotne jakosti, bencin 6 kun za kg, bencinska mešanica 3,35 kune za kg, ogljikova kislina 5 kun za kg, jedilno olje 1 kuna za kg, koks 2 kuni za 100 kg, oluščeni riž 1 kuna za kg, kavni dodatek 1 kuna za kg, surovi kakao 2 kuni za kg, čokolada 1 kuna za kg, čaj 20 kun za kg, limona 1 kuna za kg, ananas in eksotični orehi 2 kuni za kg, vanilija in žefran 20 kun za kg, cimet, muškati cvet in muškati oreh 5 kun za kg, ostale začimbe 3 kune za kg, ribje olje 1,50 kune, kalofonija 1 kuna, kalcijev karbid 1,50 kune, kavstična soda 0,80 kune, amoniakova soda 0,40, kristalna soda 0,20 kune in soda bikarbona 6 kun za kg, tvorniška obutev 3 kune od para, tvorniška obleka in plašč iz bombaža, lanu ali platna 5 kun za komad, iz polvolnenega sukna 10 kun, iz volnenega sukna 20 kun, papir in karton 0,15 kune za kg, luksuzno steklo 0,60 kune, fino steklo 0,40 kune in običajno steklo 0,20 kune za kilogram. Trošarina na električne žarnice preko 40 vatov se računa v višini 0,25 kune za vsak vat, pri žarnicah preko 100 vatov pa v višini 0,50 kune za vsak vat.

Nakaznice za vino in tobak v Franciji. Iz Vichyja poročajo, da so bile za november v nezasedeni Franciji izdane prvič nakaznice za vino in za tobak. Nakaznice za vino upravičujejo do nakupa 10 litrov vina na mesec, na nakaznico za tobak pa se dobi 6 zavojčkov cigaret ali 3 zavojčke tobaka. Kdor hoče dobiti nakaznico za tobak mora vrhu tega plačati 2,50 do 5 frankov in korist nacionalnega sklada za socialno skrbstvo.

Ljudske predstave Dopoldnora

Pokrajinski Dopoldnoro v Ljubljani sporoča, da bo v soboto 8. t. m. ob 14.30 v Drami na pobudo pokrajinskega pogajanja v Ljubljani druga gledališka predstava Dopoldnora. Na sporedu je komedija »Šeste nadstropje«, ki jo je spisal Alfredo Gehri. Igrali bodo igralci Drame. Vstopnice po 2 liri za sedeže v parteru in loži ter po 0,50 liru za sedeže na galeriji se lahko naroče v naprej pri uradih in vodstvih v posameznih podjetjih.

PROTITUBERKULOZNA ZVEZA v Ljubljani sporoča, da je včeraj 6. novembra umrl njen predsednik

dr. Joža Bohinjec

ravnatelj zavoda za socialno zavarovanje itd.

Bil je ustanovitelj zveze in ves čas njen nenadomestljivi predsednik. Zapustil je neizbrisen spomin izredne požrtvovalnosti in velikih uspehov pri svojem delu za trpeče človeštvo.

Pogreb bo v soboto, dne 8. novembra ob 3. uri popoldne v Zal k Sv. Križu.

PROTITUBERKULOZNA ZVEZA V LJUBLJANI

Umrl nam je naš dragi soprog, oče in svak, gospod

Dr. Jan Pikuš

odvetnik

dne 7. novembra 1941.

Draga pokojnika sprejmemo k večnemu počitku v soboto 8. novembra 1941 ob 16. uri iz hiše žalosti, Rožna dolina, Cesta XV. št. 34, na pokopališču na Viču.

LJUBLJANA, dne 7. novembra 1941.

Rodbine:

Pikuševa, Šilovinac

in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod Gajsek, Ljubljana

Roosevelt v objemu z rdečim diktatorjem

New York, 7. nov. s. Istočasno, ko se doznava za dovolitev ameriškega kredita v znesku milijarde dolarjev Rusiji, o čemer pišejo današnji listi, se doznava tudi za besedilo pisma, ki sta si jih izmenjala Roosevelt in Stalin in ki izražata obojestransko željo po osebnem stiku. V svojem pismu z dne 30. oktobra obvešča ameriški predsednik svojega tovariša v Kujbiševu, da je pospešil pošiljatev ameriških vojnih dobav Rusiji v skladu s sklepi moskovske konference. Da se prepreči finančne težave, bo Amerika pošiljala vojne potrebščine Sovjetski zvezi do vrednosti milijarde dolarjev v okviru zakona o najemu in posojilu. Ako Rusija želi, bo posojilo brezobrestno in ga bo vračala 10 let, začeti s letom 1946. Roosevelt zahteva seveda protiusluge, kajti v pismu predlaga, naj Sovjetska zveza pošilja Zedinjenim državam surovine, ki jih potrebuje ameriška industrija. Ustrezni znesek bo takoj zabeležen v odprti račun med obema državama. Roosevelt zaključuje svoje pismo z izjavo, da porablja priliko za izraze priznanja ameriške vlade Stalinu in njegovim sodelavcem za nagli zaključek moskovske konference. Roosevelt seveda ne omenja, da se je moskovska konferenca tako naglo zaključila zaradi nemškega bombardiranja in bližanja nemških divizij. Moskvi. Roosevelt dodaja končno izjavo, ki je tako priljubljena pri demokratih, da bo namreč storil vse, da bi ostal zvest obljubam prijatelju v nevarnosti, ter ob tej priliki izraža željo, da bi s Stalinom prišel v osebni stik.

V svojem pismu z dne 3. novembra je Stalin izrazil Rooseveltu svojo zahvalo za zagotovilo pomoči ter pripominja, da Sovjetska zveza z veseljem sprejema ponudbo ameriške vlade. Razen tega izjavlja Stalin, da ga bo osebni stik z Rooseveltom iz srca razveselil.

Washington, 7. nov. s. Predsednik Roosevelt je poslal predsedniku vrhovnega sovjetskega sveta Kalininu priščno brzojavko s čestitkami in voščili ob priliki obletnice boljševiške revolucije.

Nemška sodba o vlogi Litvinova v Ameriki

Berlin, 7. nov. s. V zvezi z imenovanjem Zida Litvinova za sovjetskega veleposlanika v Zedinjenih državah piše »Völkischer Beobachter« med drugim, da se bodo ameriški vladni krogi sprid sorodnosti pojmov in krvi novega rdečega funkcijonarja mogli samo veseliti tega imenovanja. Tudi prednik Litvinova v Washingtonu je bil Zid, ni pa užival simpatij in zaupanja Roosevelta, ker je v letih svojega bivanja v Washingtonu preveč lahko pogledal za kulise ameriške demokracije, da ni tak »krepostni vzor«, kakor

Dr. Joža Bohinjec

Vedeli smo, da je nevarno bolan, a vendar je v svet o njegovi smrti presenetila vse, ki smo ga poznali — ravnatelja nekdanjega Okrožnega urada, današnjega Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine, dr. Joža Bohinjca. V četrtletni popoldni je v bolnici podlegel dolgemu, hudemu trpljenju. V njem smo zgubili enega naših najboljših, najbolj razgledanih socialnih delavcev in najodličnejšega poznavalca socialnega zavarovanja.

Dr. Joža Bohinjec je bil doma iz Leš pri Radovljici, kjer se je rodil 27. oktobra 1888, da je prav pred kratkim dopolnil 52. leto. Po dovršeni klasični gimnaziji se je vpisal na pravno fakulteto praške univerze, a se pred zaključkom svojih študijev je stopil v službo tedanje Zastavne delavske zavarovalnice zoper nezgode v Ljubljani. L. 1919 je bil v Pragi promoviran za doktorja prava, in čeprav mu je bila odprta pot do drugega, lagodnejše kariere, je ostal zvest socialnemu delu, ki se mu je bil zapisal z vsem srcem in dušo. Ko je dne 1. julija 1922 prevzel posle tedanje Zastavne zavarovalnice novoustanovljeni Okrožni urad za zavarovanje delavcev, je tudi dalje ostal na svojem mestu. Dobri dve leti pozneje je postal podravatelj novega urada, dne 1. decembra 1929 pa je bil imenovan za njegovega ravnatelja. Na tem položaju je ostal vse do smrti, pa ni čuda, da si je v tem času pridobil skušen in znanja v socialnem zavarovanju, kakor jih je imel malokdo pri nas.

Iz Spodnje Štajerske

O nemški mladini na Spodnjem Štajerskem piše dr. Otto Badl v mariborskem dnevniku, kako je trpela v bivši Jugoslaviji. Zaključuje: »Po zasebnih stanovaljih, v samotnih smučarskih kočah, povsod, kjer je bilo le mogoče, se je zbirala nemška mladina in se reševala pogubnega vpliva šole. Nemške otroke smo zasebno učili pisati in brati, dobili so nemško svetovno nazorsko vzgojo in krepili so se na vožnjah in potovanjih. Tako je lahko sicer maloštevilna, toda dobro organizirana, telesno in duševno klena nemška mladina na Spodnjem Štajerskem sprejela svoje osvoboditelje.«

Filmski avto Heimabunda potuje po Spodnjem Štajerskem. Prva ljudska predstava je bila v št. lju v Slovenskih gorah. Predvajali so filma »Nemško delo« in »Nemška trgatve«. Sledile so predstave v drugih krajih okrog Maribora, potem pa v celjskem okraju. Predvajajo tudi film »Izdajalec« in film »Anton Poslednji«. Na-

Z enako vsmo, s katero je živel za delo svojega urada, pa se je ravnatelj dr. Bohinjec vsa povojna leta s pridom in uspehom udeleževal tudi v našem javnem življenju. Kakor se mu bili socialni problemi blizu, se je že zgodaj začel zanimati tudi za delavsko strokovno gibanje. Vrsto let je bil podpredsednik Narodne strokovne zveze, tako da ga je delavski sindikalni pokret štel med svoje najvidnejše ideologe in vodnike. V tem svojstvu je mnogo deloval tudi kot funkcionar bivše Delavske zbornice, današnje Pokrajinske delavske zveze. Za naše izseljence si je pridobil mnogo zaslug kot predsednik Narodnega izseljenskega odbora. Njegova dolgotrajna bolezen — delj časa je moral ze jetiko iskati leka na Golniku — mu je od blizu nudila vpogled v potrebe našega protijetnega skrbstva, pa je v borbi proti tej zavratni morilki posvetil svoje najboljši moči. Dolgo vrsto let je bil predsednik Protituberkulozne lige.

Poleg obsežnega dela v uradu ter v strokovnih in socialnih organizacijah pa si dr. Joža Bohinjec kljub izpodkošanemu zdravju ni dovolil proste urice in je marljivo delal tudi na področju socialno-strokovne publicistike. Naš tist ga je štel med svoje najboljše sotrudnike, mnogo zanimivih, zmerom aktualnih člankov je prispeval revijam »Njivica«, »Misi in delu«, »Radniški zaštitnik«, glasilu Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, pa »Trgovskemu tvarišu« in drugim gospodarskim listom. Izpod njegovega peresa sta tudi dve pomembni knjigi iz naše delavske socialne zakonodaje. »Pravica delavcev« in »Zakon o zavarovanju delavcev« s dodatnimi odredbami in pojasnili. Delo, ki ga je dr. Joža Bohinjec opravil v svojem prekratnem, pa morda prav zato tako neutrudnem življenju, sega daleč preko tega, da bi ga mogli ohraniti v hvalnežnem spominu samo tisti, ki so ga poznali od blizu: njegovo delo je zapisano v večno bilanco naroda. Kakor je bil v življenju zmerom dober, zvest tovariš in vedja, tako je bil zmerom tudi doleden, dostojanstven presoden nasprotnik, da je bil priljubljen in spoštovan od vseh. Kot šef zavoda za zavarovanje je bil svojim namučencem zmerom v redki meri dober in pravičen, obenem pa zmerom tankočutno objektivno.

Poleg hudo prizadete družine, vdove ga. Miške iz ugledne Florjancičeve družine, sina Jožeta ter hčer Metke in Polonce, žalujejo ob njegovi krsti vsi, ki so se kdaj koli od blizu ali od daleč srečali z njim. Na poslednji poti ga sprejmo danes v soboto ob 15. iz kapelice sv. Nikolaja na Žalah na pokopališču k sv. križu. — Dr. Joža Bohinjecu časten spomin, redčini pa naše iskreno sožalje!

dalje je Heimabund naročil mariborskemu moškemu pevskemu zboru, naj priredi po spodnještajerskih krajih koncerte z geslom: »Nemška pesem mora v poslednji kmetsko hišo«. Društvo, ki ga vodi advokat dr. Karel Kieser, bo prirejalo koncerte ob sobotah in nedeljah.

V Strnišču pri Ptujju so uredili staro pokopališče iz prve svetovne vojne. Okoliški bramborci so nastopili k prostovoljnemu delu, pomagale so tudi ženske.

Usoden padec. 31-letni France Veselko, uslužben pri neki mariborski stavbni tvrdki, je padel z zidarskega odra v globlino. Hudo si je poškodoval zlasti roko in nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Javni nameščenci iz celjskega okraja so bili v posebnem tečaju v Laškem. Poslušali so predavanja o novih predpisih in o nemških zakonskih določbah. Sledil je pouk v uradni nemščini, o običajih, o načinu uradovanja in o narodnem socializmu. V prostih urah so se vežbali v sportu in se posluževali kopališča.

Z Gorenjskega

Svečanosti na Gorenjskem. V vseh treh gorenjskih okrajih bodo drevi in jutri spominke svečanosti v počaščenje padlih. Svečanosti se morajo udeležiti vsi člani in članice narodnosocialistične stranke. V Kamniku bo svečanost drevi ob 18., v Radovljici drevi ob 19., v Kranju in na Jesenicah pa jutri ob 10.30. Povsod bodo govorili okrajni voditelji.

Smrtna nesreča. Iz St. Andraža v Lavantinski dolini poročajo: 52-letni kmet Martin Böck je vozil buče s polja domov. Naenkrat sta se oba vola prestrašila in zbežjala. Potegnila sta s seboj gospodarja, ki se ni mogel rešiti vrvi. Dobil je tako hude poškodbe, da je kmalu nato izdihnil v bolnišnici v Volšperku.

Rdeči križ poroča

Ljubljana, 5. novembra.

Pošto naj dvignejo na Tyrševi 11-1. Budek Stojan, Marjančič, dr. Borštnik Vladimir, Božič Pepica, Albanska 27-1, Cerar Danica, Strelška, Čertalič Ante. Zavrti 4, Čuk Tončka pri Kozina, Tyrševa Ing. Maks Dekleja, banska uprava, I. Demšar, Sv. Petra. »Dobrota« zavarovalna družba, Držar Cirila pri dr. Perko, Vodmatova, »Dunav«, zavarovalno društvo, Gagel Just, Pred škofijo. Gec Marija, Gosposvetska 4, Golob Franc Ing., Zalčska 2, Gregorc Metod, kurilnica na kolodvoru, cand. Ing. Pavle Hafner, Hergouth Sonja, Tavčarjev zavod, Jemec Janko, vas Rašica 46, dr. Kos Dana, Gledališka 14, Kováč Mici, Ravnikarjeva 10, Krašek Avgust, Cukrarna, Krivokotov Meri, Mestni trg, dr. Lapajne Stanko, Gosposvetska, Ing. Lavrenčič Zora, Lazar, pletilnica, Rimska c., Logar Viktor, tobačna tovarna, Majcen Mihael, univerza, dr. Mihačič Boris, sodišče, Markič Mica, sod. uradnica, Matjašič Miroslav, svetnik direktorije p. p. t., Nahtigal Majda, Zg. šiška, Nanut Pepca, Vzajemna posojilnica, Novak Janko, Povšetova 33-a, Novak France, mlekarja pasaže, Paulič Majda, škofja 12-11, Penko Josip, direktorja pošte, Perko Aleka, drž. bolnica, inž. Pip, magistrat, Pučko Franjo, vzgajališče, Moste, Ramšak Marica, Mariborska 114, Rant Terezija, Pokopalska, Robič Franček, akademski kolegij, Rožman Maksim, profesor, Rudolf Mimi od Sepp, dr. Seliskar Albin, univ. prof., Sokova Lenč, Bolgarska c., Spindler Martin, pomočnik fin. pov. v p., Starec Berti, Galetova, Stupica Truda, Aleksandrova, Šah Maks, univerza, Schaut Pauly, Dukljevi blok, Švigel Jože, Pleteršnikova 16, Tarmen Gena pri Debeljak, Udir Tone, OUZD Urbanc Feliks, Verli Adela pri g. Bohu, Vodopivec Josipina, Pot na Drenikov vrh 12, Zajec Dragica pri g. Kumpu, Zamejč Ema, Zarnikova 1.

Ivanka Ribičeva
poje drevi pravi vlogi Gilde v »Rigolettu«

Dokumente oz. pakete naj dvignejo: Ivo Pregelj, Kotlikova 17, Godnik Ana, Beograd, Suvobera 18 ali znan, ki so ji poslali zavetek v Beograd, Gregorič Stevan, Sv. Petra 56, Kobi Nada, Podpeč-Prešerje, Leskovar Olga, Poštna hranilnica, Makuc Vlasta, Gregoričeva 30, Skrlj Jože, Fužine 2, dr. Trampuž Vlado, Tavčarjeva 6.

Kdor je polzvedoval po Antenu Zgalinu, naj se javi v tajništvo.

Naj se javijo svoji spodaj navedenih vojni ujetnikov: Perše Venceslav, Eržen Ignac, Fele Luka, Penič Maks, Smuk Ru-

SPORT

„Ne igramo!“

Tudi to nedeljo ne bo prvenstvenih tekem v nogometu

»Ne igramo.« tako nam je izjavil snoči I. tajnik SNZ g. Vrhovec, ko smo se oglašili v zvezi z dejstvom, da je bil celotni spored, ki je bil določen za nedeljo, odložen na pozneje. In sicer tako, da bodo o terminih šele sklepali in

1. da je upravni odbor vzel na znanje, da preteklo nedeljo ni bila odigrana nobena tekma in torej ni bila oddana nobena točka v prvenstveni tabeli.

2. da tudi to nedeljo ne bo igrana nobena tekma in oddana nobena točka, ker je bil celotni spored, ki je bil določen za nedeljo, odložen na pozneje. In sicer tako, da bodo o terminih šele sklepali in

3. da se prouči in razčisti vprašanje gostovanja ljubljanskih moštev v Novem mestu, ki se zdaj glede na zgodnjo uro ustavitve javnega prometa ne bodo mogla pravočasno vrniti v Ljubljano odnošno na svoje domove.

V okviru teh treh točk so vsa nadaljnja ugotovitva nemogoča in tudi nepotrebna. Preteklo nedeljo so potemtakem — povejmo še enkrat — naši nogometaši počivali čisto upravičeno in brez napovedi, saj je tudi zims pokazala svoje prve znake tako, to nedeljo pa bodo uživali svoj mir bolj ali manj brez potrebe, toda »po pr-

gramu«. Dejstvo je, da so teoretično zamudili dva prazniška dneva, toda dejansko ta izguba ne bo imela nobenih posledic. Dogodkov je malo in pretresljivi tudi niso niti ne morejo postati, časa pa je več kot preveč, tako da imajo nazadnje prav oni, ki zagovarjajo načelo, naj se ta majhna sportna stvar v teh velikih in resnih časih vrtil bolj počasi...

III. kolo

v ital janskem prvenstvu

Nogometno prvenstvo v Italiji se bo v vseh divizionih nadaljevalo spet to nedeljo, ko bo na vrsti III. kolo. V A divizionu, za katero vlada seveda največ zanimanja in so borbe za vsako točko najbolj ogorčene, bo to nedeljo spet osem tekem, in sicer po naslednjem razporedu:

V Genovi: Liguria—Lazio, v Turinu: Torino—Ambrosiana, v Trstu: Triestina—Livorno, v Benetkah: Venezia—Modena, v Bergamu: Atalanta—Napoli, v Milanu: Milano—Bologna, v Rimu: Roma—Juventus in v Firenci: Fiorentina—Genova.

Kakor znano, vodi dosedaj Roma, na obeh častnih mestih pa sta Lazio in Genova. Največje presenečenje, ki ga je prvenstvo prineslo do zdaj, je dejstvo, da je larski prvak Bologna na zadnjem mestu brez točke.

Čitamo še...

O dveh delavskih sportnikih v uniforini

Zadnja številka »Gazzetta dello Sport« posveča v svoji rubriki za lahko atletiko, v kateri se čisto spominja znanih atletskih delavcev, ki so morali sportne drese zamenjati z vojaško uniforino, nekaj lepših besed tudi dvema imenoma, ki sta bili že nekajkrat omenjeni tudi v našem listu v zvezi z letošnjo lahkoatletsko sezono. Gre za kapitana Negrinija in poročnika Cumara, ki sta trenutno dodeljena vojaškim enotam v Novem mestu, kjer pa sta vsak prosti čas izrabila za to, da sta se posvetila tudi izven vojašnice aktivnemu delu na terenu. Prav posebno zaslugu imata oba omenjena častnika predvsem pri tem, da je v Novem mestu, ki je do pred kratkim v sportnem delu komaj životarljivo, zrasla lepo napredujoča atletska družina SK Elana, ki se je že prav lepo uveljavila pri nekaterih nastopih ob zaključku sezone, deloma med moškimi, še bolj pa med ženskami.

Omenjeni sportni dnevniki se v imenu sportne javnosti spominja obeh atletskih funkcionarjev in pravi med drugim:

»V Milanu se mnogi spominjajo Negrinija, neumornega upravnega ravnatelja G. S. Oberdana, ki je sedaj kot kapitan vpo-kilcan, mnogi pa mislijo tudi na Cumara, tekača na 400 m z zaprekami, ki si je pri-boril v tej disciplini nekaj dobrih rezul-tatov, v zadnjem času pa je postal eden najboljših atletskih učiteljev, kakor se je pokazalo njegovo delo v Julijski krajini. Negrini in Cumar sta sicer v vojaški uni-formi, toda kljub temu čutita še zmerom svoje veliko navdušenje za sport v splošnem in za atletiko v posebnem. Razum-ljivo je, da sta šla tudi v novem kraju

Predsednik italijanske teniške federacije je dobil naslednji vrstni red najboljših teniških igralcev I. kategorije za leto XXX, kakor ga je predložila tehnična komisija: med moškimi: 1. Romanoni, 2. Cuccelli, 3. Canepele, 4. Bossi, 5. Rado, 6. Del Bello, 7. Sada, 8. Scotti, 9. Vido, 10. Taroni, 11. Caniato;

med ženskami: 1. Bossi, 2. San Donnino, 3. Quintavalle, 4. Tonolli, 5. Manfredi, 6. Allia, 7. Sciaudone. V vrstnem redu med moškimi prav za prav ni velikih sprememb, saj je Romanoni ostal na prvem mestu kar je bil lani, čeprav je Cuccelli v prvenstvenem turnirju zmagal nad njim. V ženskem taboru je prišla na čelo Iujka, in sicer Ana-liza Ullstein, ki je zdaj poročena s teni-skim igralcem Bossijem. Največjo spremembo beleži letošnji vrstni red glede Tonolijeve, ki se je morala letos s prvega mesta umakniti na tretje.

Znani atlet in rekorder na srednjih pro-gah Mario Lanzl je bil odlikovan s kava-lirskim križem reda italijanske krone.

Dunaško nogometno moštvo Avstrie je bilo povabljen na turneje v Španijo. Du-našani naj bi na dan 20. novembra na-stopili v Madridu proti španskemu prvaku Avioncionu iz Madrida, in sicer v okviru spominjskih svečanosti na dan obletnice smrti španskega prvoboritelja Primo de Rivere.

Kulturni pregled

Knjiga o italijanskih vojskovodjih

Italijanska strokovnjaka Vittorio Mariani in Varo Varanini sta objavila pri Garzantiu v Milanu pomemben prispevek k vojni zgodovini, 336 strani ob-segaajoče in obilno ilustrirano knjigo »Condottieri italiani in Germania«. Uvod je pisal general A. Bollati in v njem po-vzel poglavito vsebino tega spisa, ki je poln volje doznaj in ki v luči zgodovinskih podatkov prikazuje pomen italijan-skega talenta, iznajdljivosti, sposobnosti in energije za razvoj vojaških ved in vojne prakse v vsej Evropi, posebej še v Nem-čiji. Danes, ko se Italija in Nemčija voj-skujeta na skupni fronti, je dobila zgodovina nekdanjega ožjega sodelovanja pose-ben poudarek.

V času, ko je bila Italija razkosana in pod tujo politično oblastjo, se italijanske vojaške sposobnosti niso mogle pokazati v domači službi. Zato so se Italijani udaj-stvovali kot generali in nižji častniki, pa tudi kot vojaški-borci v tuji vojskah, prav posebno še v nemški. Pri tem pa je naj-važnejši italijanski donesek k razvoju vo-jakških ved in umetnosti vojskovanja — do-nesek, ki je bil prvič popolnoma ocenjen v tej knjigi in tu postavljen na pravo me-sto.

V okviru informativnega poročila je mo-goe samo sumarično opozoriti na nekatere značilne izsledke, do katerih sta prišla Vi-ttorio Mariani in Varo Varanini v svoji knjigi na podlagi proučevanja virov in dokumentarnih dokazov. Predvsem je ozna-čen izredno velik pomen, ki ga je imela italijanska renesansa na vojno umet-nost. Tako citamo na str. 6: »Za dobo med Teodozijem in italijanskim Preporodom lah-ko rečemo, da se v Italiji in v ostali Ev-ropi niso vojske mnogo razločevale po svoji strukturi, oborožitvi in po načinu vojsko-vanja od abezinskih tolp, s katerimi smo imeli opraviti na afriški fronti od 1.1887. do 1936, če izključimo robo ognjenega orožja. Vojna je bila navadno klanje, rop in pustošenje, nekaka onid simle raci-ja...«

Humanistična miselnost italijanske rene-sanse je imela tudi na to področje člove-škega udejstvovanja velik vpliv. Nove znanstvene metode so se začele prenašati na vojaške zadeve. Prav v tem so izvrš-evali Italijani pionirsko delo. Predvsem se je po prizadevanju italijanskih strokovnja-

kov razčistil odnos med konjenico in pe-hotno vojsko tako, da je konjenica izgubila tisto prevladujočo vlogo, ki jo je bila ime-la v fevdalni vojski in da se je moč armad spet — kakor že v rimskih časih — naslo-nila na pehoto, s čimer se je bistveno spremenil način vojskovanja. Fevdalni go-spodje, ki so ljubosumno varovali načelo konjenškega boja, ker so se bali, da bi s pehoto preveč narasla množica, ki se morda ne bi hotela vedno boriti za njihov privilegirani položaj, so začeli počasi iz-gubljati moč prav zaradi teh velikih in vedno večjih sprememb v vojni tehniki. Italijanska tehnična iznajdljivost se je ob-nesla tudi v vojni zadevah in mnoge važ-ne iznajdbe na področju oboroževanja in vojne strategije so delo italijanskega duha. V strateškem pogledu so Italijani prispe-vali med drugim tole: uporabo vedno več-jih vojaških sil, s čimer se — kakor so učili že Rimljani — vojna osredotočila in skrajša; umno razdelitev sil v obrambi in v napadu po notranjih linijah, kar je omogočilo večjo koncentracijo vojaštva, ki naj odloči položaj na sovražnikovi močnej-ši fronti; premoč bočnih napadov nad frontalnimi napadi v obrambi in v ofenzivi na vnanjih linijah; novo metodo v strategiji obleganja za namenoma, da se obleganje kar moč skrajša. Na »področju vojne taktike je italijanska zasluga umna uporaba pe-hote in konjenice, dalje uporaba artiljerije, prenosnega strelnega orožja; uporaba konjenice za bočne in hrbtne sunke v so-vražnikovo vojsko, dalje za kritje pri pre-gibanju, za izvrševanje fingiranih napadov in umikov, za polzvedovalno službo in za policijo na pridobitvenem ozemlju i. t. d. Ob-sežno delo so opravili italijanski strokov-njaki v novi trdnjarski tehniki in v drugih panogah. Vse to je preobširno, da bi se moglo naštevati v članku, čitatelji navedene knjige pa bo dobil podroben in zanesljiv vpogled na področje, ki ga zavzema vse, kar je v zvezi z vojsko in vojskovanjem.

Po zajemljivem uvodu generala Ambro-gia Bollatija in po temeljitom poglavju, ki prikazuje na splošno italijanske deleže v vojni umetnosti, posebej pa obilen pris-pevek italijanskih condottierjev k me-đnemškega cesarja Karla V., prehajata pi-seca k postavam posameznih slavni voj-

skovodij in vojaških strokovnjakov, ki so se odlikovali v nemški službi. Tu sreč-ujemo vrsto imen, ki se pojavljajo v sploš-ni zgodovini, pa tudi več takih, ki so se ohranila samo v vojaški zgodovini in ka-terih pomen in zasluge sta pisca obrav-navane knjige osvetlila z vseh strani. Dol-go in pisano vrsto znamenitih vojskovod-žev začneja Emanuele Filiberto Duca di Sa-voia, zmagovalci pri San Quintinu, ki je sicer služil v tuji vojski, a je imel vedno pred očmi interese svojegaške vladarske-ga doma, v čemer je postal eksponent za-snove italijanskega zedinjenja in neodvis-nosti. Sledi obširno poglavje o Alessandru Farnese, Parmškem vojvodi, ki je imel dokončen vpliv na holandsko vojno šolo ter je prvi uporabljal topništvo v moder-nem smislu. Zanimivo so prikazani tudi vojskovodje Ambrozo Spinola, Pompeo Giustiniani, Andrea Catinelli in razni dru-gi italijanski častniki, ki so imeli velike vo-jaske deleže v tridesetletni vojni. Prav te-da je na dunajskem dvoru prevladoval italijanski vojaški ambient. Kdo ne pozna iz zgodovine imena Raimonda Montecucco-lija, enega največjih vojskovodij 17. sto-letja, ki je prvi na svetu strnil v svoje »Aforizme o vojni umetnosti« izsledke te-danjega napredka v vojaških vedah in dal tem vedam dokončno umno podlago? Iz-med ostalih, ki so jim odmerjena obsežna poglavja, omenimo svetovno znanega voj-skega princa Evgena Savojskega, ki ga med drugimi opeva tudi slovenska naro-đa pesem, junaka, ki se je proslavil na mnogih bojnih, posebej še v bojih pred Beogradom. Kakor pravi general Severio Graziosi v svoji študiji o njem, je bil Ev-gen Savojski z več vidikov predhodnik Na-poleona, pogumen, hraber vojak, kakor vsi kapitani iz njegovega slavnega Doma, prvi »Prinz Eugenius der edle Ritter, kakor so peli o njem nemški vojaški šole stolet-je po njegovi smrti.

Citanje te knjige nam zares odpira ši-roke poglede v italijansko in evropsko vo-jaske zgodovino. Predvsem je v njo do-kumentirana močna udeležba, ki jo imajo Italijani v nemški vojaški tradiciji, obenem pa sta avtorja dokazala, v koliki meri je italijanska tehnična, strateška in taktična iznajdljivost vplivala na celo-tni razvoj vojskovanja vse do današnje tolatne vojne.

ZAPISKI

»L'EUROPA S. O.«

Casopis »L'Europa Sud-Orientale«, ki je bil v naši kroniki že ponovno prikazan, se je v zadnjem času preosnoval v me-

sečni časopis za hrvatsko-italijansko trgo-vino in za trgovino z deželami jugovzhod-ne Evrope. Ta časopis, ki sta ga ustanovi-la prof. Umberto Urbani in G. Cossutta, je sedaj prevzel Istituto Economico Ita-liano v Milanu. List se bo poslej bolj ko dosihmal posvečal gospodarskim stikom in bo nekaj posredovalec med italijansko trgovino in trgovino v sosednih deželah na Balkanu in v Podonavju.

V tej številki je priobčil na uvodnem mestu članek o velikem uspehu zagreb-skega veleposlana, ki je med tem že minil, prav tako je v slovensčini natisnjen čla-nek o italijanski težki industriji. Težišče številke tvori daljši sestavek iz peresa Antonia Giordana »Le prospettive di svi-luppo dell'espansione economica italiana nell'Europa Sud-Orientale«. Izmed krajših člankov naj omenimo še tekst izjav hrva-tskega finančnega ministra, podatke o go-spodarstvu v Besarabiji, o tekstilni indu-striji v Bolgariji, o turističnem sporazu-mu med Italijo in Hrvaško, medtem ko prinaša rubrika Italijanski gospodarski vestnik v slovenskem jeziku kratke in-formacije iz italijanskega gospodarskega življenja. V italijanskem jeziku so objavl-jene vesti iz Ljubljanske pokrajine in Dalmacije, iz Hrvatske, Madžarske, Bol-garije, Rumunije, Slovaške in poročila iz raznih drugih dežel. V nemščini so natis-njene »Nachrichten aus Italien«. V in-se-ratnem oddelku je znatno udeležena ljub-ljanska trgovina in obrt. Časopis ima predstavništvo tudi v Ljubljani, Rutarjeva ulica 9.

Miško Kranjec umrl? Po še nepotrjenih vesteh je v svojem rodnem Prekmurju umrl nagle smrti največji epik teh panon-skih tal, vodilni slovenski pripovednik po-vojnega generacije Miško Kranjec. Za sedaj priobčujemo to informacijo z rezervo. Popravi! V informativni beležki »Italija in Rim« je treba zaradi jasnosti popraviti tiskovno napako v tretji vrsti zadnjega stolpca: čitaj etruški živel ne etniški ži-velj.

Dva italijanska prevoda Goethejevega »Fausta«. Pri Sansoniu je izšel nedavno prvi del »Fausta« v novem italijanskem prevodu Vincenza Erranta. Kritika se mno-go bavi z Errantovim prevodom, ki po splošni sodbi prekaša vse dosedanje po-zikuse. Errante je znan germanist in je pripravil prevod Goethejevega vrhunske-ga dela z večletnim študijem. Njegov ita-lijanski »Faust« se približuje izvirniku s tem, da je kar moč verna in v rimanih verzih. — Skoraj ob istem času je izšel

prvi del »Fausta« v ritmičnem prevodu A. Buosa. Ta prevod je izdal založba Lon-go in Zoppelli v Trevisu. — V Bergamu je izšel manjši izbor Hölderlinovih pesmi v prevodu E. Boriana.

Študija o Kantovi estetiki. V Padovi (zbirka »Problemi d'oggi«) je izšla študija V. de Ruvo »L'estetica kantiana e il suo valore«.

Politična zgodovina Anglije. V Turinu (Enandi) je izšla knjiga G. M. Trevelyana Giovanni Calo.

»Monumenta Italiae paedagogica« je sprejela v svoj program Italijanska aka-demija in zaupala vodstvo monumentalne zbirke, ki bi zaobsegla vsa pomembnejša dela Italije na pedagoškem področju, prof. Giovanna Calo.

Mozart in praška Bertramka. V zvezi s proslavo Mozartovega jubileja je bila pre-novljena in prevzeta v zaščito rajhovske vlade znamenita vila Bertramka v Smi-chovu, južnem delu Prage. To vilo je imel od 1.1784 v najemu kapelnik in skla-datelj Dušek, Mozartov prijatelj. Pri njem je stanoval Mozart, ko je 1.1787 priisto-voval praški premieri »Figara« in »Don Gio-vannija«, 1.1791 pa premieri »Titusa«. V tej vili je komponiral tik pred izvedbo še neko partijo »Don Giovanni« in v noči pred premiero njegovo overture. Vilo Be-ramko so vedno obiskovali ljubitelji Mozarta, če jih je nanesla pot v Prago; tudi prejšnja publika je skrbele za nje dostojno vzdrževanje. Sedaj je dobila soba, v ka-teri je nekoč stanoval Mozart, historično pohištvo in vse vili je bil dan tudi sicer viden zgodovinskega mesta. V zvezi z novo ureditvijo Bertramke in z Mozartovimi slavnostmi je bila v njenih prostorih pri-rejena razstava spominov na nesmrtnega mojstra melodij.

Največjo finski literarno nagrado, ime-novano po pisatelju Alexisu Kiviju, je pravkar prejel dramatik in novelist Larin Kyösti, znan že po nekaterih prevodih v evropske jezike.

Evropska literarna zveza je bila usta-novljena prejšnji mesec na kongresu pes-nikov, ki so ga nemški krogi sklicali v Weimar. Za predsednika te literarne zveze je bil izvoljen znani nemški pesnik in pi-satelj Hans Carossa.

Iz kulturnega življenja Bolgarije. V oktobru je bilo na Bolgarskem odprtih dvanajst novih ljudskih vseučilišč, med njimi v Skoplju in v Ohridu. 23. novembra se bo v Sofiji začela 25. splošna umetnost-na razstava Zveze bolgarskih umetnikov. Vsak član ima pravico razstaviti tri slike.

„Kralj pesti“

Joe Louis, zamorec, ki drži že več nego šest let naslov svetovnega boksarskega prvaka trdno v svojih rokah, je bil v zadnjem času spet v središču zanimanja. Tokrat pa ni bila vzrok nova zmaga nad kakšnim pretendentom za svetovno prvenstvo pesti, temveč je bila v ozadiju družinska afera, v kateri je šampion igral ulogo premaganega dela. Njegova žena je zapretila, da se bo ločila od njega in zahtevala tisoč dolarjev mesečne odškodnine, če ji ne plača nekaj računov, ki se jim je upiral. Že po prvih spopadih se je črni Joe izjavil za premaganega in je ženi ugodil.

Ameriški reporterji so izkoristili to priliko, da so občinstvu postregli z mnogimi podatki iz njegovega zasebnega življenja.

Omeniti je treba takoj, da se boksač izogiba elegantne družbe, potovanja za zabavo in vsakovrstni slavnosti. V gledališča ne zahaja in ne zanima se za politiko, knjige so mu v nasprotju z nekdanjim boksarskim prvakom Tunneyem, ki je navdušen za Shakespearea, zoprne, a do danes ga ni videl še nihče s časnikom v roki. Za kaj se ta napol analfabetska veličina sploh zanima? Samo za tri stvari poleg boksarskega sporta: za jazz, za kinematograf in za brezdelje. Cele ure prebije pred gramofonom ali radijskim aparatom, a kinematografi nimajo na sporedu gangsterskih filmov, ki bi jih Joe Louis ne obiskal — zanimajo ga namreč samo te vrste filmi. Najrajši pa lenari, mnogo je ur, ki jih preleži v svojem parku v Springhillu na mreži, privezan med dvema drevesoma. V tem položaju se potaplja v bogsigavedi kakšna »globoka« razmišljanja, tako globoka, da ga je treba spraviti s krepkimi sunki pokonci, kadar prihajajo ure obedom ali vaje.

Joe Louis prespi 12 ur na dan, če ne štejeemo teh »razmišljanj«. Kadar pa trenira, mu dvanajst ur spanja ne zadostuje: treba jih je še nekoliko zraven. Ko se je dvignil — in sicer z nevoljo — opravi malo telovadnih vaj in tek 9 km. Po povratku in pri pospravi zajtrk. Ta prvi zajtrk sestoji običajno iz štirih navadnih

porcij pečene krače, krožnika riža z maslom, štirih jajc, osem rezin opraznega kruha z maslom in litra mleka. Potem mora do kosila seveda počivati. Pred kosilom poje šop zelene. Kakšne posebne zveze ima zelena z boksanjem, ni še nihče dognal, vsekakor pa ni kosila, da bi Joe pred njim ne dobil svoj običajni šop. Težišče kosila predstavlja kilogram mesa, zaključek pa kilogram mandarinove mezge.

Jasno je, da takšna snedenost ni poceni in Joe Louis ima zato navzlic vsej svoji lenobi velike skrbi, da bi držal svoje finance v redu. Od tod izvira njegova skopost, ki mu jo žena očita. Treba je namreč vedeti, da je Joe Louis ob koncu septembra 1935, ko je izločil Maxa Baera kot konkurenta za naslov svetovnega prvaka, proslavil to zmago s poroko, in si-

cer se je poročil z mlado zamorsko strojepisko Marvo Trotterovo. Nekaj časa je bila njiju zveza idilična, toda mlada žena je potem prav kmalu pokazala, da ima obilico drugačnih nagnjenj nego nje mož. Pred vsem rada zapravlja denar za ekstravagančne stvari in od tu izvirajo neprijetni rodbinski spopadi. Čeprav prespi Louis 12 do 14 ur na dan, svoje koristi ne zanemarija, vsaj kolikor se na to razume. Njegov upravitelj mu mora v rednih presledkih poročati o položaju njegovega imetja, ki je naloženo v industrijske delnice, v zavarovalne police in nepremičnine. Pri vsej svoji skoposti pa ima boksač obveznosti na vse strani. Razen tega, da podpira svoje brate, ki pridno izkoriščajo njegov položaj, skrbi tudi za mater. Ta živi v Detroitu, od koder je ni mogel spraviti za noben denar.

Nenavadna zadeva

Bil je nekoč silovito bogat mož.

Do sem je videti zgodba povsem verjetna. Imel je toliko denarja, da je postal sit pridobivati si še novega.

Tu postaja zgodba že neverjetna, postala pa bo še bolj.

Bogati mož je začel razmišljati o pravnih poteh, da bi se kakor drugi bogati gospodje iznebil svojega imetja, a prvo, kar je storil, je bilo to, da je prenehal kopčiti nadaljnje bogastvo.

Težko je to verjeti, toda čitatelje prosimo, naj store, kar jim je mogoče, da bi pozrli to grenko kroglico.

Mož ni dal denarja niti dobrotelnim ustanovam, niti vseučiliščem, niti javnim knjižnicam. To bi bilo staromodno. Najel je pa agente, da bi iskali njegove dobrotelnosti vredne osebe, ki bi oile preponosne, da bi prosjale same za pomoč pri njem. Tem osebam je izdajal kot »neimenovani dobrotnik« ogromne vsote.

Tu je zgodba spet neverjetna, toda imejte potrpljenje in berite dalje.

Ko je bil nekega dne na potovanju in se je ustavil na neki postaji, kjer bi moral prestopiti, je vrgel pogled v malo čakalnico in je našel tam časnika, ki ga je bil klor kolj že prebral ter vrgel proč.

Prebral je list in je kmalu ugotovil, da se je trudil urednik na vso moč, da bi zamudne naročnike pripravil do plačila naročnine, ker bi moral plačati nov tiskarski stroj, ki ga je bil za svojo »Trobento« že naročil.

Bogati, človekoljubno navdahnjen mož je vzel svojo potno torbo in je odšel v mali kraj, kjer je izhajala »Trobenta«. Ko je stopil v nje poslovni prostor, je zagledal mladega moža, ki je sedel ob pultu. Pred seboj je imel mladi mož kup računov in bil je očitno potlačen, da ne rečemo žalosten.

»Čujte, mudi mož,« je dejal tujec, »ali ste vi lastnik tega lista?«

»Mislim, da sem, lastnik in urednik,« se je glasil odgovor.

»Koliko približno potrebujete, da bi se postavili spet na noge in da bi se vaš listič rentiral?«

»Najmanj 2000 dolarjev,« je odgovoril časnika in pomiril tujca z nezaupnim pogledom.

»Dva tisoč ne seže daleč,« je odgovoril ta. »Ali hočete sprejeti v dar 10.000 dolarjev od tujca, ki je po naključju večkratni milijonar in bi rad pomagal svojim potrebnim bližnjim?«

Koruza kot kurivo

Po neki vesti iz Buenos Airesa cenijo prihodnjo letino argentinske koruze na več nego sto milijonov ton. Od prejšnje letine je ostalo za izvoz 82 milijonov ton, a ostane predlanske letine so uradno proglasili za izgubljen, ker ga ni mogoče izvoziti. Kakor poročajo, bodo ta ostanek porabili kot kurivo.

Dvanajst ljudi zgorelo

V Montclairu v državi New Jersey je nastal velik požar, ki je zahteval dvanajst človeških žrtv. Med osebami, ki jih je ogenj spremljal v ogle, je bilo devet otrok.

Nova španska afera na švedskem

V švedski javnosti zbujajo veliko pozornost afera 19letnega mladeniča in 16letne hčerke nekega aktivnega stotnika, ki sta pobegnili iz dežele. Ne gre pa za običajno ljubezensko zgodbo. Oba mlada človeka sta odnesla s seboj posnetke nekaterih kartografskih del švedskega glavnega stana, ki se nanašajo na utrdbeno dela ob norveško-švedski meji. Dekle je bila zaposlena v uradu glavnega stana in ji je bilo tako precej lahko priti do teh dokumentov.

ANEKDOTA

Monakovskega slikarja zgodovinskih slik Pilotyja so hvaležni učenci presenetili z ladjico iz dragocene kovine. Predstavljala naj bi simbol, ker so ga hoteli proslaviti kot svojega vodjo in krmarja. Piloty, ki ni bil posebno zgovoren, je v nagovoru, s katerim se jim je hotel zahvaliti, občutil. Eden izmed učencev je takoj rečel položaj z besedami: »Piloti ne govore, piloti samo krmarijo!«

VSAK DAN ENA

Previdno

»Ali ješ rad sladke reči, stari oče?«
»Ne, dete. Zavoljo slabih zob jih ne prenesem.«

»Potem mi drži malo škarnicelj s slaščicami, da si popravim nagavice.«

J. Marquand

HVALA LEPA, GOSPOD MOTO!

Še zdaj me obide groza, če pomislim na brezumne skušnjave, ki so mu morale rojiti po glavi. Upiral sem mu samokres v hrbet, čuteč, kako pordheva. Enkrat sem že mislil, da hoče planiti ven. Prepričan sem, da je za las manjkalo, a da se je premagal. Pomolil je glavo venkaj, poklical nekega podrejenca po imenu in mu docela mirno dal svoj ukaz. Njegov glas je bil rezek in ošaben kakor zmerom.

»Lahko odринete,« je rekel. »Glejte, da mi pripravijo voz. Čez nekaj trenutkov se odpeljem.«

Vu Lo Feng je bil psiholog. Gotovo je računal s tem, da bo moja pazljivost ponehala, kakor hitro ga bom slišal govoriti, in da bom bolj pazil na njegove besede kot na njegovo osebo... kajti, komaj je bil izrekel zadnji zlog, se je z enim tistih kačjih smukov, ki so značilni za kitajske rokoborce, po bliskovito okrenil in mi pripeljal udarec pod brado. Nikoli prej se nisem imel za tako gibčnega. Čudežno sem uganil njegovo namero in odskočil. Umaknil sem se baš toliko, da me ni mogel doseči, in zdaj sva si gledala iz oči v oči. Še vedno sem meril nanj s samokresom.

»Ne svetujem vam, da bi ponovili ta poskus,« sem rekel. »Vaše dejanje je bilo zelo nepriloporo-

53

ljivo, prevzvišenost. Obrnite se počasi in zaprite vrata.«

Slišal sem njegovo težko sopihanje, ko je tako storil. Napetost živcev mu je začnela majati notranje ravnotežje.

»Zdaj se vrnite na svoj stol in nikar več ne uganjajte šal,« sem dodal. »To bo bolje za naju obo.«

Vu Lo Feng je spet sedel in gospod Moto je s sikajočim glasom dejal:

»Imenitno, sijajno. Mislim, da je zdaj vse poenostavljeno. Ne bom vas več učil, kako in kaj. Vidim, da lahko pustim pogajanja v vaših rokah.«

V življenju so trenutki, ko je treba delati, in trenutki, ko je treba misliti. So tudi takšni, ko je bolje storiti kar koli, kot obotavljati se in premišljevat. Čeprav sem vedel, da nisem daleč od te skrajnosti, vendar sem bil nepripravljen. Zunaj je bilo slišati nekakšen direndaj; očitno so se Vu Lo Fengovi ljudje odpravljali, kakor jim je bil ukazal. Vedel pa sem, da bo vzlic temu ta ali oni ostal. Želja, da bi živ in zdrav zapustil nevarni kraj, me je torej prevzemala, da nisem mogel logično misliti.

»Gledati moramo, da pridemo odtod,« sem ponavljal sam pri sebi. »Odtod moramo... samo kako?«

Vu Lo Feng je menda slutil, kaj mi roji po glavi, in najbrže se je tudi on boril z istim vprašanjem. Mislim, da je bila vzajemna mržnja edina, kar je bilo skupnega med nama. Vsekakor je Vu Lo

Feng pomnožil misli, ki so mi begale možgane, še za eno misel.

»Do nobenega zaključka ne boste prišli... in tudi ne morete priti,« je dejal. »Stvar postaja smešna.«

»Mogoče, a tudi vi ne morete priti do nobenega zaključka,« sem odvrnil.

Kmalu sem izprevidel svojo zmoto. Moral bi bil uganiti, da se činitelj časa obrača Vu Lo Fengu v korist. Moral bi bil pomisliti, da ne premišlujem samo jaz, ampak tudi on. Ne smel bi mu bil pustiti časa za premišljevanje.

Vendar me je zdrava pamet opominjala, da je v dvorani zbranih preveč ujetnikov in da hipnotična moč pištole, namerjene na Vu Lo Fenga, ne more brez konca vplivati na vse te ljudi. V kotu, pri nekem kipu, sem videl čepeča na tleh razcapana stražarja in zraven njiju častitljivega kneza Tunga, ki je držal eno njunih pušk v roki, na drugi pa stal z nogo, obuto v žametno copato. Vu Lo Fengova vojska sta bila topa, brezčutna dedca, vendar sta že pričlenjala kazati znamenja nemirne omahovanja. Sredi dvorane, kjer je bilo bolj svelež, je gospod Pu še vedno klečal pri slikanica in neodločno gledal po nas. Prepričan sem bil, da omahuje, na katero stran naj se postavi, dotlej pa molči in si prizadeva, da ne bi zbujal pozornosti. Gospod Moto je pazil na gospoda Takaharo, ki je negibno, za moj okus kar prenegibno sedel na svojem stolu, a to je bilo konec koncev Motova skrb. Nara je stala ob razdejanem oltarju. Videl sem,

da se je sklonila in nekaj pobrala. Bila je ena izmed vrvi, s katerimi smo bili zvezani.

»Dobra misel,« sem rekel. »Nesite nekaj teh vrvi gospodu Motu. Drugi kos dajte knezu Tungu, potem pa zvežite gospodom roke in noge. Ne bojte se jih prehudo zadržati, samo da hitro opravite. Vi, gospod Pu, pa zvijte slikanice. Če nam boste nocoj pomagali, boste bogati, gospod Pu.«

Starinar me je za trenutek pazljivo pogledal, nato pa s sladkim glasom odvrnil:

»V redu, v redu, gospod.«

Naslednje pol minute so se stvari bolj razvijale, nego sem upal, in mislim, da nas je prav te pol minute rešilo. Vsekakor je čas zadostoval, da je Vu Lo Feng našel dobro misel. Nara Joyceova se je vedla spretno kakor diplomirana strežnica v operacijski dvorani. Vrgla je bila dva kosa vrvi gospodu Motu, ki je zdaj skrbno privezoval lakti gospoda Takahare k hrbtu stola. Tudi on je delal spretno in gibčno, kot se spodobi izkušnemu možu. Kmalu so bile lakti gospoda Takahare čvrsto privezane k stolu. Gospod Moto si je snel okrvavljeno rutico z glave in jo tesno zavezal gospodu Takahari okrog ust. Kot dober Japonec je gospod Moto opravljal te reči z vestno natančnostjo.

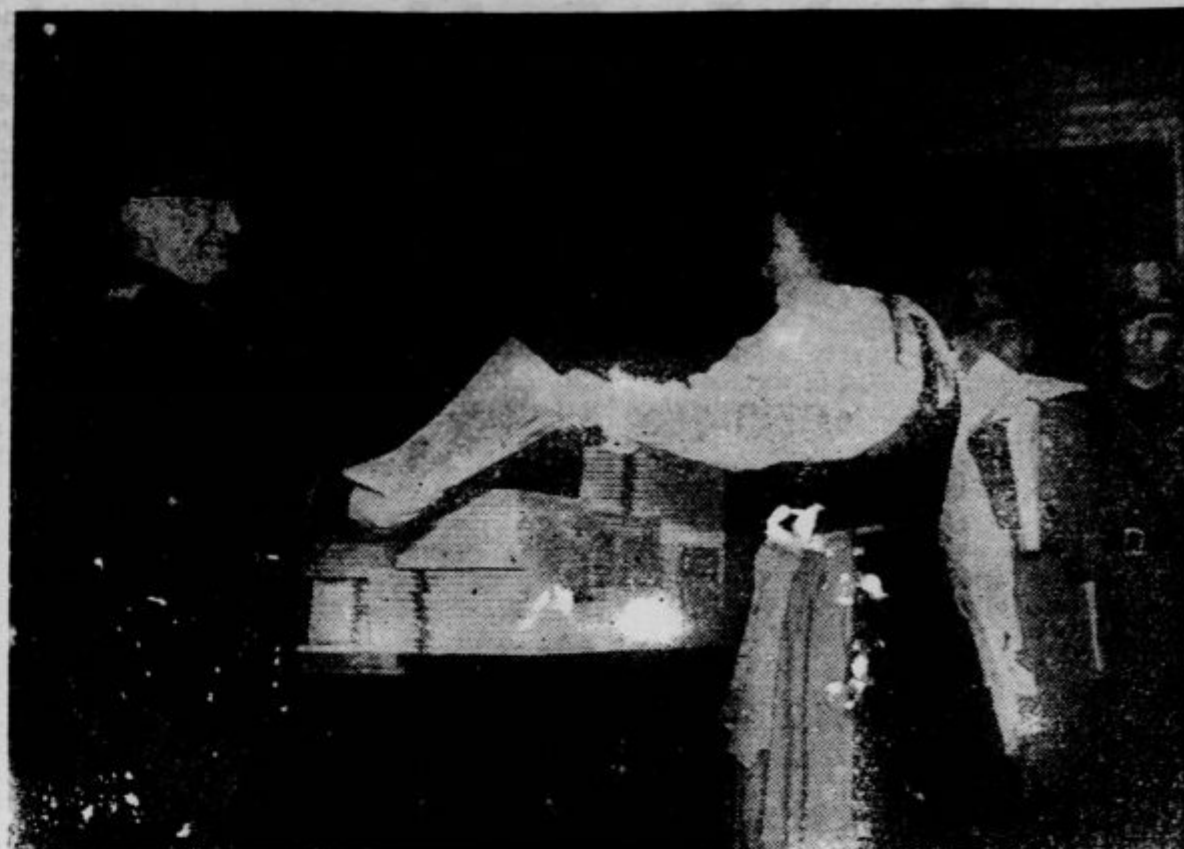
»Zdaj pa, prosim, dovolite, da vam pomagam, gospodična Joyceova,« je rekel in vzel nov konec vrvi.

Z zadovoljstvom sem ga opazoval. Podoben je bil špediterju, ki povezuje zavoj.

»Z obrazom na tla!« je suho ukazal stražarjema.

»Roke na hrbet!«

Duce podeljuje v Benetki palači nagrade

Litterijcem in Litterijkam za leto XIX., zmagovalcem v tekmah Ludl Juveniles, kakor tudi članom G. U. F. in federalnim poveljstvom G. I. L., zmagovalcem raznih nagrad

Avtobusi z jeklenimi obroči

Posebne zahteve vojnega časa so prisilile madžarske oblasti k strožji ureditvi potrošnje pnevmatik. Zasebniki morajo plašče in pnevmatike oddati vojaškim oblastem za vojne potrebe. Na ta način je bilo ustavljeno obratovanje na mnogih avtobusnih progah, vozila so ostala brez pnevmatik. Ker pa madžarska prestolnica ne razpolaga z mnogimi drugimi prometnimi sredstvi, je občinska oblast odredila, da morajo vsem avtobusom montirati jeklene obroče, n sicer tako, da bodo lahko opravljali svoje vožnje po tramvajskih tračnicah. Na budimpeštanskih tramvajskih progah se je

za poskus pojavilo kakšnih petdeset starih avtobusov, ki so jih na ta način spremenili v tramvajske vozove, ki jih pa ne žene elektrika, temveč bencin.

Milni mehurji

Kakor poročajo iz Curiha, so raziskovalci izmerili debelino milnih mehurjev, ki znaša 6 do 40 milijontink milimetra. Najtanjšo debelino 6 milijontink milimetra ima mehur v trenutku, ko se razpoči. Omeniti pa je, da milni mehurji s temi številkami nikakor ne predstavljajo rekorda v svetu najtanjši stvari. Tako so izmerili debelino oljnih plasti na vodi, ki ni znašala več nego pol milijontinke milimetra.

Umrl je naš srčno dobri

dr. Joža Bohinjec

ravnatelj ZSZ

Pogreb bo v soboto, dne 8. novembra ob 3. uri popoldne z Žal, kapelice sv. Nikolaja.

LJUBLJANA, dne 6. novembra 1941.

MILKA, žena — JOŽA, METKA, POLONCA, otroci
MARIJA SMOLEJ, FRANCKA ŠVAB, sestre
ter ostalo sorodstvo

Kronika

*** Novi odbor Zveze zastopnikov tuje tiska.** Zveza zastopnikov tuje tiska v Italiji je imela v četrtek v Rimu izreden občni zbor, na katerem je uprava polagala delovni obračun za dobo zadnjih dveh let, na koncu pa je bil izvoljen novi odbor. Novi predsednik je Bernhard Scheffer, zastopnik DNB, podpredsednik Sčiro Ono, dopisnik tokijskega lista »Nichi-Nichi«, tajnik pa Antonio Schanziani, zastopnik švicarske telegrafске agencije. Doslej je predsedniške posle zveze opravljal častni predsednik gr uff dr. Hodel, na njegovo izrečno prošnjo pa ga je zbor kot predsednika razrešil.

*** Državni podtajnik Bulić v rimskem Panteonu.** Državni podtajnik v ministrstvu javnih del neodvisne države Hrvatske inž. Ivo Bulić je po svojem prihodu v Rim odšel najprej v Kvirinal, kjer se je vpisal v častno knjigo, nato pa se je v Panteonu poklonil v grobnicah prvih Kraljev Italije. Neznane vojaka in v Campidogliu padlih fašistov. Na grobove je položil lovorove vence. Po poklonu mrtvim je inž. Bulić sprejel Eksc. Gorla, minister javnih del.

*** Nad dva miliona kmečkih delavcev v bolniški blaginji.** V Rimu se je sestal upravni odbor Nacionalne fašistične zveze bolniških blaginj za kmečke delavce. Kakor sledi iz predsedniškega poročila, so organizacije bolniškega zavarovanja za kmečke delavce dne 30. junija t. l. dosegle 2.217.725 članov. V prvi polovici tekočega leta je uživala bolezenske podpore 681.000 kmečkih delavcev, med njimi je bilo 65.595 članov deležnih bolniške oskrbe. Izdatki za podpore in oskrbo so v tem času presegli 100 milijonov lir.

*** Smrt dolgoletnega anonskega župana.** V Anconu je umrl senator Riccardo Moroder, star 64 let. Pokojnik si je bil pridobil mnogo zaslug za napredek poljedelstva. Leta 1923. je bil o prvih fašističnih volitvah izbran za občinskega svetnika, pozneje pa je bil izvoljen za anonskega župana. Za njegovega županovanja so bila v mestu izvršena nekatera pomembna javna dela.

*** Poziv učiteljem:** Učiteljska organizacija poziva spodaj navedene učitelje, da se nujno in neodložljivo zglasijo v njenih poslovnih prostorih v Ljubljani, Franciškanska ul. 6/1: Zvan Andrej, Košorok Jožef, Vadjak Ivan, Peternel Ludvik, Čjak Srečka, Sepe Ljudmila, Čebulj Jernej, Sancin Karel, Hrovat Ivan, Švara Ernest, Pečnik Marija, Likar Leopold, Adamič Arnošt, Čekada Miroslav, Serajin Josip, Sotošek Zdravko, Klanjšček Bernard, Božič Adalbert, Peček Marta, Habič Anton, Sadar Angela, Savnik Zora, Počah Miroslav, Kraker Mira, Gerlac Bogomil, Mlekuž Franc, Skočir Stanislav, Krizman Franc, Perhavec Celestin, Klavara Adolf, Kokoli Miroslav, Gostinčar Feliks, Štukelj Rafaela, Berce Ljuboslav, Vilmar Franc, Camernik Franc, Lah Milan, Petje Ignacij.

*** Poštni promet med balkanskimi državami** in zasedeno Francijo. Francosko prometno ministrstvo objavlja, da je s takojšnjo veljavo obnovljen poštni promet med zasedeno Francijo in Madžarsko, Rumunijo, Bolgarijo in Slovaško.

*** Na realni gimnaziji v Ročevju** bo otvoritvena služba božja v četrtek dne 13. novembra ob 9. uri. Vse dijaštvo je dolžno, da se službe božje udeleži. Istega dne se bo razglasil razpored pouka, ki se bo začel naslednjega dne v petek 14. novembra. Ravateljstvo.

*** Dogon goveje živine na Vrhniki** je bil 5. t. m. Ta četrti dogon goveje živine za zakol je vesplošno zadovoljivo uspel. Priglasilo in prodano je bilo 72 komadov živine. Po kakovosti je bila živina zelo dobra. Posebno lepe biko sta prignala rejca Šemerl Anton iz Sinje gorice in škof Jernej iz Srednje vasi pri Polhovem Gradcu. Zastopnik mesarskega združenja za ljubljansko okolico Keber Franc iz Šmartna ob Savi je ob zaključku dogona daroval za občinske siromake občine Vrhnika Lir 100. — To hvalevredno gesto mesarskega združenja naj bi posnemali še drugi, tako da bi vsak po svojih močeh podprl naše

Klajčevo gledališče nastopi

Mladi igralec in pesnik Borivoj Klajč, ki je več let vodil lastno gledališče, s katerim je gostoval po Sloveniji in z uspehom nastopil tudi v ljubljanski Drami, bo prihodnje dni s svojo novo ustanovljeno igralsko skupino privedel predstave po vseh večjih

mestih ljubljanske pokrajine. Za začetek si je izbral zabavni program, poln zapletljive in duhovitosti, s katerim bo občinstvo, kakor pravi sam, gotovo povsem zadovoljno. V načrtu ima g. Klajč tudi poseben repertoar za šolsko mladino. Njegovo gledališče bo imelo svoj orkester in dekor, a za sestavo ansambla bo kot edino merilo veljalo delo. V soboto bo Klajčevo gledališče privedlo v Franciškanski dvorani prvi večer humorja. Na programu so Nusičeve in Klajčeve komedije, enodejanke in skeči, pesmi, kupleti in ples. Poleg drugih sodeluje tudi ata Danilo igral pa bo Kroupov jazz. Vstopnice se v predprodaji dobe v trafikah Sever v Šelenburgovi ulici.

siromake, ki so sedaj na zimo v veliki meri potrebni podpore.

*** Nova grobova.** Nenadno je v 60. letu starosti zapustil svoje drage uslužbenec državnih železnic v pokouju g. Franc Kovič. Pogreb nepozabnega rajnega bo v soboto ob 16. iz kapele sv. Franciška na Žalah k Sv. Križu. — V Ajdovščini je preminil trgovec in posestnik g. Mihael Malik. Pokopali so ga včeraj na domačem pokopališču. — Pokojnika nam iskreno sožalje!

*** Več toaletnega mila.** Proizvodnja domačin maslač je od leta 1937. narasla za več kot polovico, tako la kljub izostalemu uvozu zaslugi racionaliranja skoraj povsem krijejo domače potrebe. Zato tudi ne bo treba toaletnega mila racionalirati ter se bo njega proizvodnja še znatno povečala, hkrati pa se bo prodaja uredila z večjo smotrnostjo. Uveden bo enoten tip toaletnega mila, pa dva ali trije tipi mila za britje, ki bodo že v kratkem prišli na trg. Kontrola nad prodajo in nakupom bo pripuščena lokalnim oblastvom, tako da bodo onemogočene zlorabe. Zaloge, ki so še na razpolago, se bodo prosto prodajale, tako da bo kilogram navadnega toaletnega mila veljal 18,50 lir, kilogram finega toaletnega mila pa 25,80 lir.

NECCHI
ŠIVALNI STROJI
IGN.VOK
LJUBLJANA TAVČARJEVA 7

IZ LJUBLJANE

*** Smrt uglednega odvjetnika.** Na svojem domu v Rožni dolini je, šele 58 let star, umrl dr. Janko Pikuš. Njegova smrt je bridko prizadela poleg svojcev tudi številne znanke in prijatelje. Po dolgoletnem službovanju v Dolnji Lendavi ga je tamšnje ljudstvo iskreno vzljubilo, saj si je znal pridobiti njegovo naklonjenost s svojim nesebičnim delom in pokličenostjo s svojimi prijatelji. Pri njegovem delu ga je v vnuem podpirala soproga g. Berta, vzorna vzgojiteljica. Dr. Janko Pikuš je bil gorenski rojak. Po končanih pravnih študijah na Dunaju je bil nekaj časa tajnik pokojnega ministra Ivana Hribarja, potem pa se je posvetil odvjetniškimu poklicu. Zavrtna bolezen mu ni dovolila dolgega življenja. Že lani je iskal zdravlja na Golniku, težka operacija pred tedni, za katero je bil očitno pre slab, pa je bolezen tako poslabšala, da se je zdaj moral posloviti od življenja. Poleg soproge zapušta dve hčerki. Pokojnemu bomo ohranili lep spomin, žalujočim svojim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

*** Nov grob.** Nenadno je v 60. letu starosti zapustil svoje drage uslužbenec državnih železnic v pokouju g. Franc Kovič. Pogreb nepozabnega rajnega bo v soboto ob 16. iz kapele sv. Franciška na Žalah k Sv. Križu. Pokojnemu bomo iskreno sožalje!

*** Obiski v splošni bolnišnici.** Splošna bolnišnica v Ljubljani oznanja: Po obiskih je treba prezačiti, pospraviti in osnažiti bolniške sobe. Ker sledi popoldanski zdravniški pregled, ni dovolj časa za čiščenje, saj obiskovalci prinašajo v sobe mnogo cestnega blata in kala. Da tako popuška čistoča, je opazila javnost sama. Ko so tudi v drugih javnih zdravstvenih zavodih obiski omejeni na gotovo število obiskovalcev ali posamezniki ali na 2 uri, smago in red pa zahteva pravi velika bolnišnica, naj občinstvo izvoli spoznati, da je uprava primorana skrajšati obiske na čas o 12. do 15. ter se naprošajo obiskovalci, naj odhajajo, ko zavzoni.

*** Praznik g. Poldeta Markelja.** G. Poldeta je dobičina, vedno nasmehljav, vjuden, dober in zvest tovariš, ki dobro sodi o vsakomur in je pripravljen vsakomur pomagati z dobro besedo in dejanjem. Ima polno prijateljev, sovržnika nobenega. Danes se g. Poldeta Markelj, inspektor pošte in brzojava, sreča z Abrahamom, zato se ga spominjamo tudi v »Jutru«. Doma je z Ježice, v Ljubljani pa je študiral realno, nakar je stopil kot praktikant k pošti. Izpopolnjeval se je nekaj časa na Dunaju, po prevratu je bil poklican v Beograd, zdaj pa že vrsto let služuje kot referent na poštnem ravateljstvu v Ljubljani. Zvesto zakonsko družico gospo Anico si je izbral iz ugledne družine Bergantove na Starem trgu. Njun zakon veže edinec Dušan in najlepšo družnisko harmonijo. Ob abrahamovini in 30letnem službovanju pozdravljamo g. Poldeta Markelja, ko ga vidimo vedrega in zadovoljnega v družini in poklicu. Še na mnoga leta!

*** Led, megla, sonce.** Nalet snega je prečistil ozračje. Po Ljubljani je sneg ob odjugi skopnel. Toda vsi bližnji hribi so zasneženi do vznožja, zato zdaj zlasti ponoči nastopa mraz. V noči na petek so zmrazile mlakuže, jarki in potoki ob bregovih. Proti jutru se je po ljubljanski kotlini razgrnila gosta megla, znanilka lepega vremena. Kmalu dopoldne je posijalo sonce, ki nam obeta, da bomo imeli spet enkrat lepo nedeljo. Kmetje hitijo pospravljati poslednje poljske prideleke, oskrbeli se bodo z nastiljem in kurjavo.

*** Ena najpomembnejših točk** na sporedu Trostovega klavirskega koncerta je Skrijabinova peta sonata op. 53. Pri malokaterem skladatelju je razvoj osebnega ustvarjalnega značaja tako močno očrtan, kakor pri Skrijabinu. Začel je s skladbami po vzorih Chopina in celo Liszta, a po četrti sonati op. 34 je razvil tako samosvoji slog, da tvori ne samo v ruski glasbi, temveč v splošni glasbeni tvornosti markantno pomembnost. Njegova peta sonata sega že v to dobo. Grajena je v enem samem stavku z dovolj jasnimi obrisi sonatne oblike. Vsebinska, ki ji daje zalet, geslo iz njegove pesmi »Ekstaze«, se povzpne iz plaho tipičnega porojenja tematike do dionizijskega razmaha in ekstatičnega viška. Geslo je: »Sile skrivnostne, ki snivate v temnih globinah duha, vstvarite plahe netite tvorne kalli: v življenje vas kličem, pogum vam prinašam!« To delo bomo slišali prihodnji ponedeljek. Na koncert pianista Antona Trosta še prav posemo opozarjamo. Začetek koncerta bo ob pol 19. uri v veliki Fil-

harmonični dvorani. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

*** V Veselem teatru** je od torka dalje nov spored in je obisk zadovoljiv, posebno še, odkar je pričetak predstave ob pol 19. uri. Zavoljo časovne stiske je novi spored nekoliko krajši kakor dosedajni vendar tudi poudrugo uro vsakomur nekaj. Detektivska zgodba, šola ljubezni, duet slepca in hčerke, plesni prizor s starinsko uro, ponovno gostovanje klovna IXI-ja, za zaključek burna nočna nevihta. Vmes pa direktorjevi dovpti in jazz — tako kar naglo mine čas razvedrila. Kakor so posamezni skeči in nastopi prav različni po svoji vrednosti in izvajanju, tako je čudovito različno tudi občinstvo s svojim smehom. Vsekakor pa je v Veselem teatru vselej prijetna atmosfera vedrega razpoloženja, ki človeka poživi in ga vedno še privablja. Scenarija je pravej skromnosti vedno dovolj učinkovite in režija je v izkušnih rokah. Kakor direktor sam ne priporoča dolgotrajnega poskovanja, tako tudi mi štedimo z imeni: saj je Vesele teater enota, ki želi samo to, da ga ljudje obiščejo in da so dobri volje.

*** Sobota in nedelja v »Veselim teatru«.** Naš nov program št. 9 predvaja v soboto in nedeljo zvečer ob pol 19 (pol 7.) uri. Za okoličane, ki ne utegnejo zvečer, pa predvajamo popoln spored tudi v nedeljo popoldne ob 15. (3. uri). Vstopnice si nabavite po možnosti že v predprodaji pri naši dnevni blaginji. Uprava.

*** Na ribjem trgu** je bilo danes malko blaga. Zaradi močne jugovine je bil ribolov na Jadrano zadnje dni slab in zato do Ljubljane ni prispelo nič morskih rib. Napredaj je bila sveža polenovka iz Severnega morja. 24 do 26 lir so zahtevali za kg. Od rečnih rib so bili napredaj le krap po 20 lir kilogram.

*** Dve nesreči.** Po stopnicah je tako nerodno padla 50letna žena upokojenega davkarja z Vodnikovc ceste Marija Kapunova, da si je zlomila desnico. Siamoreznica je odrezala tri prste leve 50letnemu delavcu Francu Benku z Lavrice. Ponesrečenja sta dobila zdravniško pomoč v ljubljanski bolnišnici.

Danes »Veseli teater« ob ½ 19.

*** Za mestne reveže** sta podarila ga. Erna in g. Silvo Silvic 100 L namesto venca na krsto g. Marije Killerjeve; namesto venca na krsto g. Ivana Samca je podaril 300 L odvjetnik g. dr. Juro Adlešič, g. Stane Cuznar, trgovec z galanterije, drobnim blagom in čevljarstvi potrebščinami v Franciškanski ulici 4, je pa nakazal 200 L. Mestno poglavarstvo izreka dobronikom najplejše zahvalo tudi v imenu podpiranih. Počastite rajne z dobrimi deli!

*** V počastitev spomina.** Namesto cvetja na grob pokojnega univ. prof. dr. M. Dolence je poklonila Akademija znanosti in umetnosti znesek 300 lir Socialni akciji na univerzi v Ljubljani. Iskrena hvala!

*** Mestno zdravniško dežurno službo** bo opravljal od sobote ob 20. do ponedeljka ob 8. ure jutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Štefanova ul. 7-I., telefon št. 36-41.

Iz Trsta

Pohod na Rim so slovesno praznovali tudi mornarji na vseh italijanskih ladajah. Tako so častniki in mornarji parnika »Vojvodina d'Aosta«, ki je last družbe »Linee Triestine per l'Oriente« svezano obhajali spominski dan in pri tej priliki zbrali 2800 lir za zimsko pomoč v tržaški obli.

Fiatov model Berlin 1100, ki je bil razstavljen na ljubljanskem velesejmu in je zbujal splošno pozornost strokovnjakov in občinstva, je od srede dalje razstavljen v poslovalnici družbe na trgu Malta.

Burja je v četrtek spet povzročila nekaj škoda. Močan zračni sunek je vrgel 86letno zasebnico Terezo Ložarjevo, stanujočo na Rocolu, ko je hodila okrog domače hiše, s tolikšno silo, da si je pri padcu zlomila desno nogo. Z vozom Rdečega križa so jo prepeljali v bolnico kraljeve Helene. — V bolnico so prepeljali tudi 44letnega kmetovalca Viktorja Pahorja s Trebnika, ki je padel in si poškodoval levo roko.

Iz Goriške pokrajine

Pri civilnem registrskem uradu so se vpisale med drugim naslednje nove tvrdke: Marija Lah v Ajdovščini, ambulanta prodajalica sadja in slađolela, Gašper Hvalič v Gorici, Alfierijska ulica 15, avtomobilsko prevoznitvo blaga, Stanislav Zavrtnik v Solkanu, mizarstvo in zaloga pohištva, Fr. Jug v Gorici, Moreljeva ulica 5, sedlarstvo in torbarstvo, Hermina Gorup, Stanjel, ambulanta prodajalica sadja in zelenjave.

— Izbrisale pa so se tvrdka Ana Germek, Sv. Križ pri Ajdovščini, ambulanta prodajalica masla, jajc in perutnine, Rozina Orel v Rfenberku, ambulanta prodajalica masla, jajc in perutnine, Ivan Paulin v Grgaru, ambulanta prodajalica masla, zelenjave itd., Viktor Stenval v Komnu, mizar, Karolina Čurk v Vipavi, ambulanta prodajalica sadja in zelenjave, Antonija Ferjančič v Vipavi, ambulanta prodajalica sadja in zelenjave, Marija Mohorčič v Vipavi, ambulanta prodajalica sadja in zelenjave, Marij Krt v Komnu, mizar, Marija Marc v Vipavi, ambulanta prodajalica sadja in zelenjave, Ivan Štor-Pikec, Sv. Kr.2 pri Ajdovščini, ambulanta prodajalica sadja in zelenjave, Pavlina Kobal pri Sv. Luciji, prodajalna živil, Terezija Petrovič v Vipavi, ambulanta prodajalica slađkarij, sira in suhomesnate robe, Kristina Božič, vlova Zakej v Idriji, kréma in prodaja lesa.

Leto dni borbe proti neplodnosti. Središče za borbo proti neplodnosti, ki posluje v okoliščini civilne bolnice Viktorja Emanuela III. v Gorici pod vodstvom primarija prof. dr. M. Boschettija, je pravkar zaključilo prvo leto svojega dela. Zavod je že od vsega početka imel precejšen dotok pacientk in njih število je naraslo na 78. Po zadnjem šteju prebivalstva v Kraljevini znaša razmerje neplodnih zakonov po dveh letih od poroke 10 oistotkov, v Gorici in v pokrajini pa so neplodni zakonski pari vendar postali zelo redki. Izmed 78 žena, ki so iskale zatočšče v zavodu, jih je bilo 10 mlajših od 25 let, torej v starosti dobl, v kateri je uspeh operacije lahko hiter in dober. Večina njih pa je že prekoračila 30 leto, ko plodnost še polagoma pojenja in je terapija že znatno težja.

Avtobus ga je podrl. V bolnico v ulici Brigata Pavia so pripeljali 73letnega Jos'pa Smičica iz Šmartna-Kojskega, ki ga je na trgu Itala Balba podrl neki avtobus ter mu prizadejal nekaj poškodb po glavi.

Iz Novega mesta

*** Darovi Rdečemu križu.** Socialnemu odseku novomeškega Rdečega križa so darovali: notar g. Marinček Matija v počastitev spomina pok. dr. Metoda Dolence in ravnatelja g. Ignacija Klinca 150 L, pošiljilnica v Trebnju 100 L, novomeški trgovski nameščenci kot presežke od vsote, nabrane za venec pok. Petra Biščana 65 L in ga. Gregorij Berta namesto luči na grob svojega moža pok. sreskega zdravstvenega svetnika g. dr. Viktorja Gregorčiča 50 L. Vsem plemenitim darovalcem se odbor najiskrenejše zahvaljuje.

*** Glasbeno življenje.** Novomeški salonski orkester pripravlja pod vodstvom svojega dirigenta g. Engelberta Sarga in znanega novomeškega skladatelja g. Slavka Strajnjarja večji orkestralni in vokalni dobrodelni koncert. Razen salonskega orkestra bodo na koncertu še nastopili najboljši novomeški instrumentalni in vokalni solisti. Spored tega koncerta je bil izredno skrbno izbran in se bodo izvajala samo najboljša in najpriljubljenejša dela iz svetovne glasbene literature.

*** Oblačilne nakaznice.** Te dni so prišle tudi v Novo mesto nove uvedene oblačilne nakaznice. Mestni preskrbovalni urad vrši sedaj kategorizacijo prebivalstva ki bo predvidoma še ta teden izvršena, nakar bodo nakaznice porazdeljene med prebivalstvo.

*** Občinski proračun razgrnjen.** Občinska uprava je izdelala osnutek občinskega proračuna za leto 1942. Proračunski osnutki so razgrnjeni na občini v pogled občinstvu do 11. novembra.

*** Moka je prispela.** V četrtek je prišelo na novomeško glavno postajo večje število vagonov enotne moke, katero bo mestni preskrbovalni urad te dni razdelil trgovcem in pekomo na račun obroka za mesec november.

Iz Trebnjega

*** Narodno gledališče iz Ljubljane** bo gostovalo v soboto 8. nov. ob pol 6. zvečer v Prosvetnem domu z znano šurekovo komedijo »Pesem s ceste« v režiji g. Maica Igrali bodo Starčeva, Kraljeva, Košič, Nakrst, Košuta, Rasberger, Ventišnik. Obisk te izredno prisrčne in zabavne predstave toplo priporočamo, posebej še zato, ker je to prvo gostovanje Narodnega gledališča iz Ljubljane.

*** Praznik zmage** smo tudi pri nas praznovali zelo slovesno. Vsa vas je bila odeta v državne zastave. Zlasti lepo pa je bilo spet okrašeno občinsko poslopje. Dopoldne je bila darovana v farni cerkvi služba božja, ki so se je udeležili predstavniki vojaške in civilne oblasti, učiteljsko, šolska mladina ter civilno prebivalstvo.

*** Karte za oblike** bo občina razdeljevala od ponedeljka dalje. Oblačilne karte se bodo razdeljevale po istem vrstnem redu kakor se dele živilske nakaznice.

*** Prijavite zgradinarjo!** Zavezanici zgradinarne morajo vložiti zgradarinske davčne prijave za davčno leto 1942. v roku od 1. do 30. novembra. Tiskovine ima na zalogi občina.

*** Odjuga je nastopila.** Po vsej Dolenjski je nastopila odjuga. Sneg se naglo topi in naraščajo vode. Ker tudi dežuje, je zelo narasla Temenica, ki je med Radobovo vasjo in Mirno pečjo poplavlja precej ozemlja.

Iz Hrvatske

Izgraditev nemškega šolstva. Prosvetno ministrstvo je izdalo dopolnilne odredbe za izgraditev nemškega šolstva na Hrvatskem. Ustanovljen bo poseben oddelek za nemško šolstvo pri prosvetnem ministrstvu in osam inspektoratov za nemške ljudske šole s sedežem v Zemunu, Rumi, Vukovaru, Vinkovcih, Sisku, Našicah, Virovitici in Banjaluci. Sledje dolobče o učnem načrtu na nemških ljubljanskih in srednjih šolah ter o ustanavljanju novih šol. Vsi dosedanj nemški oddelki na hrvatskih šolah bodo spremenjeni v samostojne zavode.

Telefonska centrala v Zagrebu popravljena. Na pristojnem mestu objavljajo, da je popravilo zagrebske telefonske centrala, ki je bila 14. septembra po peklenem stroju razdejana, popolnoma končano. Vsi naročniki so bili uvrščeni v telefonsko omrežje. Obnovitvena dela so bila končana v razmeroma zelo kratkem času na splošno zadovoljstvo.

Študijsko potovanje v Rumunijo. Na povabilo rumunske vlade je odpotovalo na študijsko potovanje v Rumunijo zastopstvo hrvatskega zunanjega ministrstva, oddelka za propagando.

Zadružništvo v Dalmaciji. Po naročilu guvernerja Dalmacije je bila za dalmatinske pokrajine ustanovljena ribarska in poljedelska zadruža. V njej se je včlanilo okoli 300 zadružnikov.

Popis živine. Kmetijsko ministrstvo je odredilo, da mora biti popis vse živine končan do 10. t. m. Ta ukrep je bil izdan v zvezi s preskrbo domače potrošnje mesa in masti, kakor tudi za ugotovitev količin, ki jih bo možno izvoziti.

Za dožidanje nove Zakladne bolnice na Rebru pri Zagrebu je bilo zdaj odobrenih še 15 milijonov kun, da bo nova bolnišnica končno vendar lahko dovršena. Pred dnevi so prišle prve postelje, katerih bo okrog 600. O oskrbi bolnišnic z živili je te dni skedpal ministrski svet. Bolnišnice bodo izvezte iz predpisov o živilski preskrbi. Enako važna je dobava premoga. Samo nova bolnišnica na Rebru bo potrebovala za pogon raznih strojev letno 400 vagonov prvovrstnega premoga. Šele ko bo to vprašanje rešeno, bo mogoče sprejemati bolnike v novo bolnišnico.

Zotov v Hercegovini letos ni bila zadovoljiva. Hercegovsko prebivalstvo potrebuje letno okrog 10.000 vagonov žita, mesečno povprečno okrog 875 vagonov. Pridelali pa so letos samo 3000 vagonov. Iz ostalih hrvatskih krajev bo torej treba uvesti v Hercegovino okrog 7000 vagonov žita. V nogradi: so dali okrog 1000 vagonov grozdja, kar je zadovoljivo. Izvratno se je letos obnesel tobak, ki ga bo vsa Hercegovina dala okrog 500 vagonov.

Preskrba Osijskega z žvili. Mestno načelstvo v Osijsku je začelo posvečati veliko pozornost preskrbi prebivalstva z žvili. Nabavilo je veliko količino krompirja, za dobavljanje perutnine in jajc pa se je obvezala tvrdka Brantua. Jajca bodo konzervirana po 2,75 kune, sveža pa po 3 kune kos.

† Prof. Vladimirju Lapajnetu

Najslabše vreme nudi prátika, deževne dni turobnosti brezkrayne: za dragim se solže devojke bajne, Geometrija, Matematika,

Dinamika pa Kinematika, saj s Statiko se poroči Lapajne. »V grob lega moč odločnosti značajne, žaluje vila Birokratika.

»Glej, koliko ljudi ti pot poseja, dljakov mame pa mladina tvoja, ki rezko nisi nikdar ji vevale.

Pogosto »miri« si v šoli le zahteval, sicer si vladal, Vladko, zmeraj milo. Za večni pokoj menjaš vojno silo.

Eden od mnogih prijateljev

Nov mesečnik »Ustaški Junak«. Te dni je izšla v Zagrebu prva številka mesečnika »Ustaški Junak«, priročnika za častnike, podčastnike in ostale voditelje Ustaškega Junaka. V uvodnem članku je rečeno, da bodo v listu voditelji Ustaških Junakov našli lahko vse, kar jim je potrebno za pravilno vzgojo hrvatske mladine.

Iz Srbije

Ivan Potrato umrl. Iz Valjeva prihaja žalostna vest, da je umrl tam v bolnici Ivan Potrato, bivši občinski tajnik z Jesenic. Pokojni Potrato je bil rojen 16. decembra 1884 v št. Vidu-Prevojah pri Kamniku. Bil je med prvimi člani Dramatičnega društva v Ljubljani in je sodeloval tudi pri krstni predstavi Jurčič-Govekarjevega »Desetega brata« v ljubljanskem gledališču. Gledališka žilica ga ni zapustila, lahko rečemo, do smrti. Svoje velike izkušnje je uporabljal kot igralec, režiser in masker na jeseniškem gledališkem odru, kjer je pred nekaj leti slavil 35letnico gledališkega udejstvovanja. Pokojni Potrato je bil markantna osebnost jeseniškega javnega življenja. 12. julija letos je odšel z Jesenic v Priliski Kiseljak v Srbiji. 8. septembra pa je prišel že bolan v Valjevo k tamošnjim Slovencem. Umrl je na oslabelosti srca v torek dne 28. oktobra. Pogreb se je vršil v četrtek 30. oktobra skozi vse Valjevo ob udeležbi vseh 200 valjevskih Slovencev. Pred mrtvaško vežo se je od pokojnika poslovil z lepimi besedami tov. Cvetko Kristan z Jesenic. Pevski zbor tukajšnjih Slovencev pa je zapel v slovo še vedno lepo »Vigrede«. Pogrebne obrede je iz prijaznosti izvršil pravoslavni duhovnik. — Pokojnik zapušta soprogo, ki je z njo živel v srečnem zakonu, hčerko ministra g. Jožeta Gostinčarja, ter dve hčerki, ki so vse tukaj v Srbiji. Pokojnikovim najiskrenejše sožalje, pokojniku pa naj bo zemljica lahka.

Matevž Vrhunc mrtev. Dne 19. oktobra so pokopali v Beogradu slovenskega izseljenca Matevža Vrhunca z Bleda. Pokojnik, po poklicu tekstilni tehnik in absvent tekstilne šole v Kranju je odšel 8. julija v Pričevic, srez dogorski (Kamenica). Konec avgusta je odšel zelo bolan v beograjsko bolnico, kjer je zdaj umrl. Beograjski Slovenci so ga spremili na zadnji poti. Naj mu bo zemljica lahka.

Novice iz Dolenjskih Toplic

Dol. Toplice, 6. novembra
Ko je že skoraj skopnel prvi sneg ri smo imeli nekaj lepih dni, je pričelo na praznik Vseh svetnikov ponovno močno snežiti. Sneg je zapadel do 30 cm visoko in zopet napravil več škode po drevu. Po bližnjih kočevskih gozdovih ga je do 1 m visoko. Na zasneženem pokopališču je bilo letos cvetja bolj malo, ker sta ga uničila mraz in sneg. Tudi sveče ni gorelo veliko, pač pa so se ljudje v pobožni molitvi spominjali dragih pokojnikov. Mnogi, ki vsako leto obiščejo svoje na domačem pokopališču so letos zaradi neugodnega vremena izostali.

Večje število ljubljanskih akademikov je prišlo za Vse svete v Dolenjske Toplice, da bi tu opravili v miru duhovne vaje. Nastanili so se v zdraviliškem domu ter v topliški farni cerkvi opravljali pobožnosti. V nedeljo večer, pred dnevom vernih duš, so pobožnost opravili akademiki in skupni molitvi in s petjem pobožnih pesmi. To je bilo za Dolenjske Toplice nekaj novega.

Čebelarstva podružnica je prejela za svoje člane kot prvo pošiljko 400 kg pitalnega slađkorja. Čebelarji so naročili skupno 925 kg slađkorja, zato upajo, da bodo še prejeli naknadno dovoljno količino. Podružnica šteje 37 članov, ki imajo skupno 410 A.2. panjev ter 123 kranjev ali druge vrste panjev. Za zimsko krmljenje teh čebelnih družin bi potrebovali okoli 1500 kg slađkorja; ker pa so čebele v ajdi tudi nekaj dobile, bo zadostovala naročena in že uplačana množina. Ker je še vedno nekaj neorganiziranih čebelarjev, se more računati, da je v topliški okoliščini okoli 600 čebelnih družin, kar je za obširni okolišč še vedno premalo. Res je sicer, da se čebelarstvo pri nas lepo razvija in da čebelarji upoštevajo važnost A.2. panjev, ki jih je že prav lepo število, vendar želimo, da bi se čebelarstvo v okolišču še pomnožilo, ker so za uspešno čebelarjenje dani

Umrl je naš voditelj, najboljši prijatelj in tovariš

dr. JOŽA BOHINJEC

ravnatelj Zavoda za socialno zavarovanje

Zasluge, ki jih ima veliki pokojnik v neutrudljivi borbi za delavske pravice, ostanejo nepozabne.

V Ljubljani, dne 6. novembra 1941.

NARODNO-STROKOVNA ZVEZA

Nameščenci Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine v Ljubljani javljajo žalostno vest, da je dne 6. novembra 1941. umrl njihov ravnatelj

dr. JOŽA BOHINJEC

ravnatelj Zavoda za soc. zavarovanje Ljubljanske pokrajine v Ljubljani

Nameščenci bodo pokojnika, ki jim je bil vzgleden starešina in vodnik, ohranili v trajnem spominu.

Pogreb bo v soboto, dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne z žal — kapelice sv. Nikolaja.

Ljubljana, dne 7. novembra 1941.

NAMEŠČENCI
ZAVODA ZA SOC. ZAVAROVANJE LJUBLJANSKE POKRAJINE
V LJUBLJANI

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da nas je danes za vedno zapustil, previden s tolažili svete vere, naš predragi oče, soprog in tast, gospod

Mihael Malik

trgovec in posestnik

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v petek, dne 7. t. m. ob 16. uri na domače pokopališče.

AIDUSSINA, 6. novembra 1941.

Žaljuči družini
MALIK in PIRJAVEC

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je nenadoma za vedno zapustil naš nadvse ljubljani soprog, nadvse dobri ata, brat, bratranec, stric, svak in tast, gospod

Franc Kovič

uslužbenec drž. železnice v pokoji

v 60. letu starosti.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 8. t. m. ob 4. uri popoldne z žal — kapele sv. Franciška — na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala 15. novembra ob 7. uri v farni cerkvi sv. Franciška v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 7. novembra 1941.

Globoko žaljuča soproga JOSIPINA; FRANCI in IVAN — sinova;
MINKA — hčerka; DRAGA in ANICA — snahi, in ostalo sorodstvo

Ravnateljstvo in uprava Zavoda za socialno zavarovanje Ljubljanske pokrajine v Ljubljani javljata žalostno vest, da je dne 6. novembra 1941 umrl

dr. Joža Bohinjec

ravnatelj Zavoda za socialno zavarovanje
Ljubljanske pokrajine v Ljubljani

Pokojnika, katerega življenjski cilj je bila čim popolnejša zgraditev socialnega zavarovanja, za katero je žrtvoval največ svojih življenjskih sil in sposobnosti, bo ohranil zavod v najsvetlejšem spominu.

Pogreb bo v soboto, dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne z žal — kapele sv. Nikolaja.

LJUBLJANA, dne 7. novembra 1941.

Ravnateljstvo in uprava
Zavoda za soc. zavarovanje Ljubljanske pokrajine
v Ljubljani

Mali oglasi

Službo dobi

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Strojepisko

spodobno pisarniških del, z znanjem italijanske, sprejem. Impresa Pardi, Selenburgova ul. 6. 18544-1

Postrežnico

za ves dan, vajeno samostojno kuhe, pošteno, pridno in snažno, sprejemem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. Vprašati med 1. in 2. ali ob 7. uri zvečer. 18567-1

Plačilno natakario

z dobrih spricavali, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kavčija«. 18576-1

Postrežnico

mlado, za dopolnilne ure, isčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in postrežna«. 18572-1

Hotelskega slugo

zmožnega tujih jezikov isčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Varčinec«. 18601-1

Službe išče

Beseda 1 — 50, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Oskrbnik

mlad, oženjen, v dobrih referencah, sam delavec, išče primerno zaposlitev na kakršnem koli posvetu na Dolenskem ali Beli Krasu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlad oskrbnik«. 18569-2

Dobra šivilja

gre šivat na dom takoj, brez zadržanja in večerje. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Praksa«. 18587-2

Pouk

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Tečaj italijanščine

(naprednejši) za poslovne ljudi in tečaj nemščine odpira 10. nov. Privatna trgovska šola, Trgovski dom. Prijave tel. št. 33-40. 18491-4

Klavirsko

harmoniko poučuje posamič in v skupinah po hitri in uspešni metodi profesor glasbe. — Učnina zmerza. Zrinjskega cesta 7-II. 18169-4

Prodaj

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Pirotski čilim

staroslovanski pristni vzor, v velikosti 3.40x2.30, krasten komad, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prepariran proti moljema«. 18472-6

INSERIRAJ V »JUTRO«

Peči in štedilnik

(različne velikosti, in 2 t. cikla, ugodno napravljeni). Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 18611-6

Kupim

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Chianti steklenice

dobro ohranjene, kupim vsako množino. Cesar, Ljubljana VII., Gasilska 3. 18508-7

Bele snežke

ali škornjice dobro ohranjene, za šletno punčko, tako kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gumasta obuteva«. 18590-7

Pohištvo

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Krasno spalnico

orehova imitacija, dvakrat lakirano, poceni prodam. Pohištvo Gluhak, Brezovič; pohištvo razstavljeno v skladišču: Ljubljana, Florijanska 19. 18493-12

Pohištvo!

Dnevno sobo, kavč, oreh, ščiteno postelo, hladilno omaro, preprogo, slike, knjige, prodam. Beethovnova 14-III., vrata 29. 18612-17

Oblačila

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Moško obleko

prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18574-13

Dve moški suknji

temni, za srednje postavno, prodam. Kapunova ul. 5, za kasarno na Poljanski c. 18578-13

Stanovanja

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Dvo- ali trisobno stanovanje

s pritlikinami, ne predalec, isčem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Redno točno plačujem«. 18596-21a

Sobo odda

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Prazno sobo

in kabinet, s posebnim vodom, oddam. Milčinskega ul. 5, nova hiša. 18571-23

Opremljeno sobo

z dvema posteljami in s kopalnico, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18604-23

Sobe išče

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Prijetno sobo

z dvema posteljami v centru, isčem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalna«. 18554-23a

Opremljeno sobo

s strogo separiranim vodom, isčem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro plačame«. 18583-23b

Opremljeno sobo

separirano, isče v sredini mesta, za 1. december učitelj solopetja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solo-petice«. 18607-23a

Posest

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Kupim hišo

v mestu, tovarno ali posvetno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam gotovino takoj«. 18561-20

Parcelacijski kompleksi

vzhodno, na mestni meji, od 5000 m² dalje. Lepa lega in suh teren, ugodno napravljeni. »GLOBUS«, Petarčeva ul. 26 (Komenška), tel. 31-05. 18588-20

Lepe stavbne parcele

pri Sv. Križu, napravljeni: v izmeri 850 m² po ceni Lir 50.— za m², na Kodeljevem v izmeri 500 m² po ceni 100.— za m², v Sp. štiki v izmeri 750 m² po ceni 100.— Lir za m². — Informacije daje Realiteta pisarna KUNAVAR LUD. VIK, Miklošičeva cesta 34, tel. 20-37. 18585-20

Stroji

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Pisalni stroj

dobro ohranjen, kupim. — Plačam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 18233-29

Informacije

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Kdo pozna ali ve,

kie se nahaja Anka Goda ali Gode, ki je v aprilu prebivala v Kumarnovem, toda se je pozneje izselila v Slovenijo, naj iavi v ogl. odd. Jutra. 18575-31

Obrt

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Odeje

iz vate in puha — nove in stare — vam zašije. Ljubljana, Marijin trg 2-II. 18560-30

Zajke

angora in belgiske, poceni prodam. Gostilna, Gradišče 13. 18609-27

Živali

Beseda 1 — 60, taksa — 60, za dajanje naslova ali za tifo 1 2.—

Nase gledališče

DRAMA

Sobota, 8. nov.: Zaključna predstava za Dopolavoro. Začetek ob 14.30.
Nedelja, 9. nov.: »Nocoj bomo improvizirali« Izven. Znižane cene. Začetek ob 17.30.
Ponedeljek, 10. nov.: zaprto.

V nedeljo zvečer bo dramska predstava pod naslovom »Nocoj bomo improvizirali«. Igra predstavlja primer sodobne improvizacije. Na osnovi neke novele se dogovorijo igralci z režiserjem samo za potek posameznih prizorov, igrajo pa brez napisanega besedila. V igri prihajajo razni igralstko-tehnični in režijski domisleki do velike večave. Igra nudi vpogled v delo igralcev, v razna njihova stremjenja in skuša rešiti vprašanje, kaj je za ustvaritev dobre gledališke predstave potrebno. Glavna nit dogajanja je drama ljubosumnosti na preteklost. Predstava je v režiskem pogledu zelo zanimiva in je imela odlične ocene. Režiser inž. arh. B. Stupica.

OPERA

Sobota, 8. nov.: »Rigoletto«. Premiera. Red Premierski. Začetek ob 17.
Nedelja, 9. nov.: »Princeska in zma«. Mladinska predstava. Izven. Globoko znižane cene. Začetek ob 10.
»Netopir«. Izven. Znižane cene. Začetek ob 15.
Ponedeljek, 10. nov.: zaprto.

CUOCA CAPACE ISCEM SPOSOBNO CERCO KUHARICC

Scrivere indicando Pisati z navedbo eta, stipendio, refe- starosti, plače, referenze a: renc na:

ING. L. GIACOMINI
PALLADIO 8 — UDINE

Predsedstvo Pokrajinske delavske zveze javlja tužno vest, da jo preminul

dr. Joža Bohinjec

član njenega upravnega odbora in zaslužni voditelj delavskega strokovnega gibanja

V Ljubljani, dne 6. novembra 1941

Predsedstvo Pokrajinske delavske zveze

ŽUPAN MESTA LJUBLJANE

naznanja, da je v četrtek 6. novembra umrl član mestnega sveta ljubljanskega, gospod

dr. Joža Bohinjec

ravnatelj Zavoda za socialno zavarovanje
Ljubljanske pokrajine

Za naš socialni napredek zaslužnemu pokojniku ohrani
Ljubljana trajen in časten spomin!

LJUBLJANA, dne 7. novembra 1941.